

STUDIEGIDS
2010 - 2011

Theologisch Instituut Sint-Bonifatius

BISDOM HAARLEM-AMSTERDAM

STUDIEGIDS 2010 - 2011

**Theologisch Instituut
SINT-BONIFATIUS**

**Hoger Instituut voor
Godsdienstwetenschappen**

Autoriteiten en bestuursorganen van het Sint-Bonifatiusinstituut:

Vanwege de Pauselijke Lateraanse Universiteit:

Grootkanselier: Zijne Eminentie kard. A. Vallini

Decaan van de Theologische Faculteit: mgr. R. Gerardi

De theologische faculteitsraad

Moderator van het instituut: Z. Exc. Mgr. dr. J.M. Punt,
bisschop van Haarlem-Amsterdam

Directeur en rector van De Tiltenberg: mgr. dr. J.W.M. Hendriks

Vice-directeur en studiefprefect: drs. B.G. Hartmann

De *Instituutsraad* en de *Raad voor Economische Aangelegenheden*
worden voorgezeten door de directeur.

De Tiltenberg

Zilkerduinweg 375

NL-2114 AM Vogelenzang

tel. +31 252 345345

fax +31 252 345350

e-mail: post@tiltenberg.org

INHOUDSOPGAVE

I. THEOLOGISCH INSTITUUT SINT-BONIFATIUS.	5
II. DE THEOLOGISCHE OPLEIDING.	5
1. Doelstelling van de opleiding.	5
2. Indeling en inhoud van de opleiding.	7
2.1. Twee fasen: baccalaureaat en licentiaat.	8
2.2. Twee delen in de baccalaureaatsfase: basiscursus en ver- volgcursus theologie.	8
2.2.1. Eerste deel: de basiscursus theologie.	8
2.2.2. Tweede deel: de vervolgcursus theologie.	8
2.3. Twee varianten: de major en de minor.	9
2.3.1. De volledige variant of major.	9
2.3.2. De verkorte variant of minor.	9
2.4. Curriculum van studievakken.	10
3. Studiepunten en studielast.	11
4. Gedrag tijdens de colleges.	12
4.1. Vragen en opmerkingen.	12
4.2. Draagbare computers.	12
4.3. Opnemen van colleges.	12
5. Toetsing.	12
5.1. Tentamen.	12
5.2. Schriftelijke opdracht.	13
5.2.1. Vormgeving van de schriftelijke opdracht.	13
5.2.2. Te vermelden informatie bij schriftelijke opdracht.	13
5.2.3. Formulering van de schriftelijke opdracht.	14
5.2.4. Inlevering en verwerking van de opdracht.	14
5.2.5. Reparatie van een behaalde onvoldoende.	15
5.3. Beoordeling.	16
6. Studieadministratie.	16

7. Digitale studie dossier.....	16
8. Bibliotheek.....	17
8.1. Openingstijden.....	17
8.2. Raadplegen en lenen van boeken.....	17
8.3. Uitleenprocedure.....	17
8.4. Bibliotheeketiquette.....	18
8.5. Nieuwe aanwinsten.....	18
8.6. Informatie.....	18
9. Geestelijke vorming.....	18
9.1. Bezinningsdagen.....	19
9.2. Retraite.....	19
9.3. Spiritueel.....	20
10. Pastorale vorming.....	20
10.1. Doelstellingen van de stages.....	20
10.2. Functies bij de stages.....	21
10.2.1. Stagiair.....	21
10.2.2. Stagecoördinator.....	21
10.2.2. Stagebegeleider/supervisor.....	22
10.2.3. Werkbegeleider.....	22
10.3. Rapportage.....	22
10.3.1. Logboek.....	22
10.3.2. Verbatim of caseverslag.....	23
10.3.3. Stageverslag.....	23
10.4. Beoordeling van de stages.....	24
10.5. Stage-uren.....	24
10.6. Onkosten.....	24
11. Tijdsinvestering.....	24
11.1. Collegedagen.....	24
11.2. Studieweken.....	25
11.3. Bezinningsdagen.....	25
11.4. Zelfstudie.....	25
11.5. Zomerretraite.....	25
11.6. Stage.....	26
11.7. Liturgisch oefenen.....	26

11.8. Bijeenkomsten samen met eventuele echtgenotes.	26
12. Aanwezigheid en afmelding.	26
13. Kosten.	27
13.1. Collegegeld.	27
13.2. Studiemateriaal.	28
13.3. Bezinningsdagen.	28
13.4. Retraite.	29
13.5. Giften.	29
14. Studentenvertegenwoordigers.	30
15. Vakbeschrijvingen.	31
Inleiding studie theologie (a).	31
Inleiding studie theologie (b).	32
Geschiedenis van de filosofie.	32
Inleiding Oude Testament: Tora.	33
Inleiding Oude Testament: Profeten.	34
Bijbelse exegese Oude Testament: Literaire kritiek.	35
Inleiding Nieuwe Testament: Johannes.	36
Bijbelse theologie Nieuwe Testament.	36
Fundamentele theologie I.	37
Fundamentele theologie II.	39
Ecclesiologie en oecumene I.	39
Ecclesiologie en oecumene II.	40
Sacramentele theologie: inleiding I.	40
Sacramentele theologie: inleiding II.	41
Kerkelijke documenten (a).	42
Kerkelijke documenten (b).	43
Fundamentele moraal I.	44
Fundamentele moraal II.	45
Moraal van de deugden.	46
Sociale leer van de Kerk.	47
Seksuele moraal en theologie van het lichaam I.	48
Seksuele moraal en theologie van het lichaam II.	49
Theologie van de spiritualiteit I.	50
Theologie van de spiritualiteit II.	50

Canoniek recht 1.	51
Canoniek recht 3.	52
Patrologie en Oude Kerkgeschiedenis.	52
Godsdienstsociologie.	53
Didactiek.	54
Pastorale gespreksvoering.	55
Pastorale gespreksvoering: Omgaan met verlies.	56
Catechese: De eerste verkondiging.	56
16. Stagebeschrijvingen.	57
Doelstellingen stages diakenopleiding.	57
Doelstellingen stages catechistenopleiding.	58
17. Studieprogramma.	60
18. Programma collegedagen en bezinningsdagen.	69
III. VOLLEDIG STUDIEPROGRAMMA.	70
IV. ADRESSEN.	73
V. KALENDER.	76

I. THEOLOGISCH INSTITUUT SINT-BONIFATIUS

Het Theologisch Instituut Sint-Bonifatius of Sint-Bonifatiusinstituut is een Hoger Instituut voor Godsdienstwetenschappen en biedt een theologische opleiding - die onder meer voorbereidt op het ontvangen van de wijding tot diaken of de zending tot catechist - en andere cursussen ten dienste van (voortgezette) vorming. Op 12 november 2008 werd het Sint-Bonifatiusinstituut door de Congregatie voor de Katholieke Opvoeding erkend en ging een band aan met de Pauselijke Universiteit van Lateranen te Rome. Op grond hiervan hebben studenten die een bepaald programma hebben gevolgd de mogelijkheid de graad van het baccalaureaat of licentiaat in de godsdienstwetenschappen te halen. Het Sint-Bonifatiusinstituut valt onder de verantwoordelijkheid van de Bisschop van Haarlem-Amsterdam en is gevestigd op De Tiltenberg, Centrum voor kerkelijke opleidingen, in het bisdom Haarlem-Amsterdam.

II. DE THEOLOGISCHE OPLEIDING

1. Doelstelling van de opleiding

De theologische opleiding is een institutionele activiteit van het Bisdom Haarlem-Amsterdam. De opleiding is hoofdzakelijk bedoeld voor de theologische vorming van leken en religieuzen en krijgt gestalte overeenkomstig de doelstellingen, normen en criteria van de Congregatie voor de Katholieke Opvoeding, teneinde op doeltreffende wijze antwoord te geven op de pastorale noden van het volk van God. Daartoe gelden de volgende doelstellingen:

- a) De opleiding ter aanvaarding van kerkelijke ambten, tot aan het permanent diaconaat. In principe zijn deze ambten onbezoldigd;
- b) De vorming van mannelijke (niet priesters) en vrouwelijke religieuzen;
- c) De vorming van catechisten, werkzaam in de catechese en de pastorale activiteit van de Kerk;
- d) De vorming van leken die worden ingeschakeld in de apostolische activiteiten van de Kerk.

Genoemde doelstellingen worden bereikt middels onderricht en

wetenschappelijk onderzoek, die plaatsvinden binnen de legitieme vrijheid en de vaste instemming met het Woord van God, zoals dit ononderbroken onderwezen wordt door het Leergezag van de Kerk, in het bijzonder van de Paus; middels initiatieven tot onderzoek, studiebijeenkomsten en publicaties.

Het criterium van de pastorale gerichtheid is richtinggevend voor de inhoud en de onderwijsmethode van de afzonderlijke vakken, maar verwerkelijkt zich vooral in de vakken van de volgende richtingen:

- a) **Pedagogisch-didactisch**, voor de opleiding tot het geven van catechese en godsdienstles.
- b) **Catechetisch-pastoraal**, voor de opleiding tot catechist, d.w.z. animator van catechetische en pastorale activiteiten in de locale Kerk;
- c) **Ministerieel**, voor de opleiding van permanente diakens, van kandidaten voor welbepaalde of feitelijk erkende ambten of functies, van kandidaten die geschikt zijn om bepaalde taken te vervullen binnen de kerkelijke gemeenschap, van degenen die van plan zijn zich te wijden aan de leiding van bewegingen met een katholieke inspiratie en aan werkzaamheden op het gebied van het lekenapostolaat.

De opleiding activeert, door middel van een speciaal programma, cursussen en werkcolleges voor de nascholing en permanente vorming van permanente diakens, catechisten en pastoraal werkenden.

De opleiding stelt zich ten dienste van het Bisdom Haarlem-Amsterdam en van andere bisdommen en kerkelijke instituties die daarvan wensen gebruik te maken. De institutionele band met de pastorale structuren van het Bisdom Haarlem-Amsterdam bevordert de integratie in de catechetische en pastorale praktijk.

2. Indeling en inhoud van de opleiding

De opleiding theologie aan het Sint-Bonifatiusinstituut is in twee fasen ingedeeld. De eerste fase - die van het baccalaureaat - is onderverdeeld in een eerste en een tweede deel. Beide delen kunnen in een volledige variant en een verkorte variant worden gevolgd. Alleen de major kan worden afgesloten met de graad van het baccalaureaat.

In een schema gevat:

		volledige variant <i>major</i>	verkorte variant <i>minor</i>
BACCALAUREAATSFASE	1 ^e deel <i>basis cursus</i>	2 jaar	2 jaar
	2 ^e deel <i>vervolgcur- sus theologie</i>	4 jaar	3 jaar
LICENTIAATSFASE			

2.1. Twee fasen: baccalaureaat en licentiaat

Op grond van de institutionele band met de Pauselijke Universiteit van Lateranen biedt het Sint-Bonifatiusinstituut een theologische opleiding aan in twee fasen: de baccalaureaatsfase en de licentiaatsfase. Bij het succesvol afronden van het volledige studieprogramma dat hoort bij de betreffende fase, verleent de Pauselijke Universiteit van Lateranen de graad van het baccalaureaat resp. het licentiaat in de godsdienstwetenschappen.

Het studieprogramma van de tweede fase - die van het licentiaat - wordt in het studiejaar 2010 / 2011 niet aangeboden.

2.2. Twee delen in de baccalaureaatsfase: basiscursus en vervolgcursus theologie

Het studieprogramma van de baccalaureaatsfase kent twee delen:

2.2.1. Eerste deel: de basiscursus theologie

In de eerste twee jaar van baccalaureaatsfase worden vakken geboden die een inleiding geven in de theologie. Het studieprogramma is samengesteld als een min of meer afgerond geheel dat als een afzonderlijke cursus, de *basiscursus theologie*, kan worden gevolgd. Bij afronding van dit eerste deel van de opleiding ontvangt men een getuigschrift.

Na de *basiscursus theologie* met succes te hebben afgesloten, kan men de opleiding, aansluitend of in een ander jaar, voortzetten met de *vervolgcursus theologie*.

Met het getuigschrift van de *basiscursus theologie* heeft men tot vijf jaar na het behalen ervan toegang tot de *vervolgfase theologie*, zonder dat er aanvullende eisen op studievlak worden gesteld, behoudens het oordeel van de directeur van het Sint-Bonifatiusinstituut.

2.2.2. Tweede deel: de vervolgcursus theologie

Na de eerste twee jaar van de *basiscursus theologie*, die een verkennend en inleidend karakter hebben, volgt de *vervolgcursus theologie*. Dit tweede deel van de baccalaureaatsfase duurt drie of vier jaar, afhankelijk van de variant die wordt gevolgd (zie 2.3. Twee varianten: minor en major). In deze fase wordt de studie van de theologie verder uitgediept. In de loop ervan kiest de student één

van de afstudeerrichtingen: pedagogisch-didactisch, catechetisch-pastoraal of ministerieel (eerste is in 2010 / 2011 niet geactiveerd).

2.3. Twee varianten: de major en de minor

Om meer recht te doen aan de individuele mogelijkheden van de deelnemers, wordt de opleiding theologie in de baccalaureaatsfase, wat betreft zowel het eerste als tweede deel, in twee varianten aangeboden:

2.3.1. De volledige variant of major

Het studieprogramma van de baccalaureaatsfase aan het Sint-Bonifatiusinstituut beantwoordt aan de kerkelijke eisen die aan een Hoger Instituut voor Godsdienstwetenschappen (*Istituto Superiore di Scienze Religiose*) worden gesteld. Ter onderscheiding van de verkorte variant wordt de volledige opleiding aangeduid met 'major'. De colleges van de major vinden plaats op zaterdagen en 'studieweken' van enkele doordeweekse dagen. Vanwege het deeltijdkarakter van de opleiding strekt deze zich uit over zes jaar.

Studenten die het studieprogramma van de major hebben voltooid en een scriptie hebben geschreven, kunnen worden toegelaten tot het baccalaureaatsexamen, dat voor een door de Pauselijke Universiteit van Lateranen gedelegeerde examencommissie wordt afgelegd. Met het succesvol behalen van dit examen wordt de titel van *baccalaureus* of *bachelor* in de godsdienstwetenschappen verworven.

2.3.2. De verkorte variant of minor

Voor degenen die geen mogelijkheid hebben of die niet de wens hebben het volledige curriculum van de baccalaureaatsfase, de 'major-variant', te volgen, is een verkort programma samengesteld. Deze 'minor-variant' is een afgeleide van de major en bestaat uit een selectie van vakken uit het totale curriculum van de baccalaureaatsfase. De keuze is zo gemaakt, dat ook in de verkorte vorm de essentie en het integrale karakter van de opleiding theologie is behouden. In een aantal gevallen wordt een vak in twee delen gegeven, waarbij het eerste, inleidende deel voor de minor voldoende is en het tweede, verdiepende deel, de voor de major passende volledigheid geeft. De minor-variant duurt vijf jaar.

De 'minor' staat gelijk aan de 'klassieke' diaken- en catechistenopleiding' en geeft voldoende theologische opleiding om in aanmerking te komen voor een wijding tot diaken in het bisdom Haarlem Amsterdam en het aartsbisdom Utrecht of tot een zending als catechist in het bisdom Haarlem Amsterdam.

In overleg met de studieprefect is het mogelijk buiten het minor-curriculum afzonderlijke vakken in het major-programma te volgen.

2.4. Curriculum van studievakken

De opleiding biedt een curriculum met fundamentele vakken en afstudeervakken, keuzevakken, werkcolleges en didactische en catechetisch-ministeriële werkvormen.

Fundamentele vakken zijn:

- Methodologie
- H. Schrift (Inleiding; Exegese; Bijbelse theologie)
- Fundamentele Theologie
- Dogmatische Theologie (Triniteitsleer; Christologie en Mariologie; Scheppingsleer, Antropologie en Eschatologie; Ecclesiologie en Oecumene; Sacramententheologie)
- Moraaltheologie (fundamentele en speciële)
- Spiritualiteit
- Liturgie
- Canoniek Recht
- Sociale Leer van de Kerk
- Geschiedenis van de Kerk en Patrologie
- Filosofie. Geschiedenis van de Filosofie en Systematische Filosofie (van het zijn en het weten; van de mens en de moraal; het denken over God)
- Niet-christelijke godsdiensten
- Catechetiek

Onder de vakken die typerend zijn voor de afstudeerrichtingen kunnen gerekend worden: Pastoraaltheologie, Pedagogie, Algemene en speciële Didactiek, werkcolleges van Pastoraaltheologie en Catechetiek, Ecclesiologie van het ambt en andere vakken die van keer tot keer nodig zijn en vereist om redenen van pastorale aard.

Onder de keuzevakken kunnen worden gerekend: Inleiding tot de filosofie, Wetenschapsfilosofie, Godsdienstsociologie, Stromingen van modern denken, Hebreeuwse Taal, Geschiedenis van de lokale Kerk, Canoniek Recht II, Liturgie II, Missiologie, Gewijde Kunst, De Katholieke school, enzovoorts.

De werkcolleges sluiten doorgaans aan bij de fundamentele vakken of de typerende vakken van de afstudeerrichtingen.

Een overzicht van het totale curriculum voor de *major* en de *minor* vindt u bij *III. VOLLEDIG STUDIEPROGRAMMA*, pag. 70.

3. Studiepunten en studielast

De student moet in staat zijn een studie op hbo-niveau te volgen. Voor het baccalaureaat wordt een vooropleiding gevraagd die toegang geeft tot het hoger onderwijs.

Het Sint-Bonifatiusinstituut hanteert als studiepuntensysteem het *European Credit Transfer System* (ECTS), zoals dit aan de pauselijke universiteiten geïmplementeerd wordt. Aan ieder vak wordt, afhankelijk van de studielast die ermee is verbonden, één of meer *credits* toegekend. Naast de zelfstudie omvat één *credit* gewoonlijk 7 of 8 college-uren. De totale studielast van een vak van één *credit* is nominaal 25 uur. In deze uren is alle tijd inbegrepen die de student aan het vak besteedt, waaronder de college-uren, de zelfstudie en de tijd voor maken van een tentamen of werkstuk. Hoeveel de student feitelijk moet besteden aan een vak van één *credit*, hangt af van persoonlijke factoren als affiniteit met de stof, studieroutine en studiecapaciteiten.

Een handzaam criterium voor de zwaarte van een vak biedt het maximaal aantal pagina's dat ter bestudering én toetsing kan worden opgegeven. Voor een vak van één *credit* bedraagt dit in totaal - cursustekst en aanvullende literatuur - ca. 80 pagina's gedrukte tekst.

De exacte verhouding tussen de *European Credits* (EC) en de 'traditionele credits' die tot nu toe aan de Pauselijke Universiteit van Lateranen golden, is binnen de Europese Gemeenschap als volgt vastgesteld: 8 'Europese' *credits* is gelijk aan 5 'traditionele' *credits*.

4. Gedrag tijdens de colleges

4.1. Vragen en opmerkingen

Een actieve houding in de colleges kan het persoonlijk leerproces en dat van de klas bevorderen. Niet iedere vraag of opmerking draagt echter daartoe bij en niet alles wat een student persoonlijk bezig houdt is voor medestudenten en voor de inhoud van het college relevant. Van de student wordt verwacht dat hij de discipline opbrengt zijn vragen en opmerkingen naar voren te brengen met het oog op een beter begrip en betere verwerking van de collegestof.

4.2. Draagbare computers

Het is toegestaan in de colleges een draagbare computer te gebruiken. Daarvoor staan verlengsnoeren ter beschikking.

4.3. Opnemen van colleges

Voor een goede verwerking van de collegestof verdient het maken van eigen aantekeningen de voorkeur. Het is echter toegestaan voor persoonlijk gebruik colleges op te nemen, indien de docent hiervoor vooraf toestemming heeft verleend. Opnames van colleges mogen niet worden gepubliceerd, noch aan derden ter beschikking gesteld.

5. Toetsing

Afhankelijk van de aard van het vak en de voorkeur van de docent kan de toetsing van de cursusstof geschieden in de vorm van een mondeling of schriftelijk tentamen of door middel van een schriftelijke opdracht. Het is mogelijk dat er deelopdrachten worden gegeven waarvan de beoordelingen gezamenlijk de beoordeling van het gehele vak uitmaken.

5.1. Tentamen

Het tijdstip van het tentamen wordt vastgesteld door de studieprefect in overleg met de docent. Het tentamen valt niet binnen de uren die voor colleges zijn gereserveerd. Het tentamen is mondeling of schriftelijk.

Op wens van de directeur van het Sint-Bonifatiusinstituut kan bij het mondeling tentamen een gedelegeerde van de directeur aanwezig zijn.

5.2. Schriftelijke opdracht

De schriftelijke opdrachten dienen ertoe om de cursusstof te verwerken, om ordelijk en duidelijk te leren uitdrukken wat bestudeerd is en om het eigen vermogen tot persoonlijke synthese te verbeteren, met inachtneming van de raadgevingen en beoordelingen van de docenten.

De docent verstrekt de opdracht of opdrachten die voor ieder vak gemaakt moeten worden.

Het komt aan de docent toe om de toereikendheid van het geschrevene, alsmede de afwezigheid van misbruiken vast te stellen, zoals oneigenlijk gebruik van teksten van andere betrokken personen of overname van het internet.

5.2.1. Vormgeving van de schriftelijke opdracht

Ten aanzien van schriftelijke opdrachten gelden de volgende voorwaarden:

1. A4 formaat
2. marges aan alle zijden tenminste 2 cm
3. getypt, tenzij anders met de studiefprefect afgesproken (Neem zelf daartoe contact op met de studiefprefect).
4. bij computeruitdraai font-grootte van *times new roman* tenminste 12, van *arial* tenminste 11
5. regelafstand 1
6. eenzijdig getypt of eventueel beschreven (dus niet aan twee kanten)
7. nummering van de bladzijden als uw uitwerkingen meer dan één bladzijde beslaan
8. meer bladen samenvoegen met nietje of paperclip of iets dergelijks en niet in plastic of kartonnen map doen

5.2.2. Te vermelden informatie bij schriftelijke opdracht

Om uw opdracht goed naar de docent te kunnen doorleiden en weer terug naar u en om u hierover te informeren via uw *digitale studie dossier* wordt een aantal gegevens bijgehouden. Om misverstanden

te voorkomen is het van belang dat u boven aan de eerste pagina het volgende vermeldt:

1. naam student
2. vaknummer en vak
3. naam docent
4. datum waarop de opdracht is verstrekt (dus niet de datum waarop de opdracht wordt ingeleverd)
5. eventueel volgnummer opdracht

Vergeet u niet verdere pagina's van uw opdracht te nummeren.

Ten behoeve van de docent is het aan te bevelen dat u vóór uw antwoord de tekst van de vraag herhaald.

5.2.3. Formulering van de schriftelijke opdracht

1. Lees de gestelde vraag goed.
2. Beknopt en toch ter zake antwoorden is een intellectuele prestatie. Op deze manier traint de student zich om de stof echt te begrijpen en om de essentie ervan te verwoorden. Indien men graag wil uitweiden of eigen reflecties toevoegen (die voor de student en voor de docent heel waardevol kunnen zijn), onderscheid deze dan duidelijk van het eigenlijke antwoord.
3. De docent moet aan de antwoorden kunnen zien dat de student de stof echt heeft begrepen en verwerkt. Het kan daarom nooit de bedoeling zijn teksten uit het cursusmateriaal letterlijk te kopiëren. Een mozaïek van citaten dient vermeden te worden.

5.2.4. Inlevering en verwerking van de opdracht

1. Lever de opdracht nooit gedeeltelijk in, maar helemaal (met alle deelvragen) of helemaal niet.
2. De opdracht wordt altijd ingeleverd bij het studiesecretariaat: op de collegedagen in de receptie, per post (De Tiltenberg, Secretariaat Sint-Bonifatiusinstituut, Zilkerduinweg 375, 2114 Vogelenzang, of per mail (secretariaat@tiltenberg.org)). Voor opdrachten die niet bij het studiesecretariaat zijn ingeleverd en zoekraken, kan het Sint-Bonifatiusinstituut geen verantwoordelijkheid dragen.
3. Het studiesecretariaat registreert de opdrachten die zijn ingeleverd en leidt ze door naar de betreffende docent. Of uw opdracht is ontvangen door het studiesecretariaat, of deze is doorgestuurd

en of deze door de docent is geretourneerd en met welke beoordeling kunt u zien in uw *digitale studie dossier*. Er kunnen enige dagen overeen gaan, voordat het secretariaat dit dossier heeft bijgewerkt.

4. De docent retourneert de opdrachten aan het studiesecretariaat. Daar worden kopieën gemaakt die in de dossiers van de betreffende studenten worden bewaard. De opdrachten zelf worden in de postvakken van de betreffende studenten terugbezorgd. De beoordeling van de opdrachten wordt door het studiesecretariaat geadministreerd en kunt u in uw *digitale studie dossier* terugvinden. Er wordt naar gestreefd dat de docent de beoordelingen van de opdrachten binnen drie weken na de uiterste inleverdatum aan het secretariaat heeft doorgegeven.
5. De kopieën van de opdrachten worden bewaard tot en met het vijfde jaar na het voltooien of afbreken van de studie. Daarna worden ze vernietigd.

5.2.5. Reparatie van een behaalde onvoldoende

1. Voor algemene informatie over onvoldoendes, zie 5.3. *Beoordeling*.
2. Indien een onvoldoende is behaald die gerepareerd moet worden, dient een verbeterde versie van de opdracht bij het studiesecretariaat te worden ingeleverd.
3. Aan de verbeterde versie die wordt ingeleverd wordt altijd het originele exemplaar van de met een onvoldoende beoordeelde opdracht toegevoegd.
4. Indien ook de tweede versie van de opdracht naar het oordeel van de docent niet voldoende is, wordt opnieuw een verbeterde (nog betere) versie bij het studiesecretariaat ingeleverd.
5. Voor nadere toelichting of aanwijzingen m.b.t. een onvoldoende kan het beste direct de docent worden benaderd. Dit is zeker aan te raden als ook de tweede poging mislukt.
6. Voor de gegevens van de docenten, zie *IV. ADRESSEN*.
7. Bij meningsverschillen die niet met de docent zijn op te lossen, dient de student zich tot de studieprefect te wenden.

5.3. Beoordeling

In navolging van de Pauselijke Universiteit van Lateranen worden tentamens en opdrachten beoordeeld op een schaal van 1 tot 30. Het cijfer kan omgerekend worden naar het 'Nederlandse' becijferingssysteem (1 tot 10) door het door 3 te delen.

Een cijfer van 17 of lager geldt als onvoldoende. Onvoldoendes die zijn behaald voor een tentamen of opdracht ter toetsing van de gehele cursusstof dienen te worden gerepareerd. Bij een onvoldoende voor een deelopdracht beoordeelt de studiefprefect in overleg met de docent of deze gerepareerd dient te worden.

6. Studieadministratie

Van iedere student wordt door het secretariaat een dossier bijgehouden. Daarin worden de kopieën van opdrachten en werkstukken en de (stage)verslagen opgenomen en bewaard tot en met vijf jaar na het voltooien of onderbreken van de studie. De documenten die betrekking hebben op persoonlijke omstandigheden en op stages, worden overgedragen aan het geheim archief van de Tiltenberg.

7. Digitale studie dossier

Een groot aantal gegevens van de opleiding van iedere student wordt door het secretariaat bijgehouden in een *digitaal studie dossier*. Hierin worden ondermeer de opgave voor vakken, cursussen, bezinningsdagen en retraites, de feitelijke presentie, de binnengekomen opdrachten en de behaalde cijfers aangetekend.

Online kan iedere student zijn eigen *digitale studie dossier* raadplegen door in te loggen in het TiltenbergNET via de website www.tiltenberg.org met een eigen inlognaam en wachtwoord.

In het *digitale studie dossier* kan de student zien welke gegevens van hem bij het secretariaat bekend zijn. De student is zelf mede verantwoordelijk voor het controleren van de correctheid van deze gegevens, met name adresgegevens, informatie over ingeleverde opdrachten en cijfers. Het is daarom raadzaam het *digitale studie dossier* regelmatig te raadplegen, vooral na belangrijke mutaties als

wijziging van het woon- of mailadres, aanmelding voor een bezinningsdag of het inleveren van een opdracht.

Via het *digitale studie dossier* kan ook studiemateriaal worden gedownload. Indien er studiemateriaal voor een cursus beschikbaar is, is dit te zien aan de groene kleur van de cursusnaam en kan door erop te klikken het downloadschermd worden opgeroepen.

8. Bibliotheek

8.1. Openingstijden

De bibliotheek is voor elke student van het Sint-Bonifatiusinstituut geopend op collegedagen.

8.2. Raadplegen en lenen van boeken

De catalogus kan via het systeem BIDOC geraadpleegd worden op de computer in de bibliotheek. De Tiltenberg-bibliotheek is een uitleenbibliotheek met een openreksysteem: nagenoeg alle documenten zijn leenbaar. Dit geldt niet voor de volgende documenten:

- werken uit de afdeling 'subsidia' en nieuwe aanwinsten
- niet-gebonden tijdschriften, d.z.w. losse nummers van tijdschriften
- werken uit de leeszaal (plaatscode begint met "Lz")

De lezer is persoonlijk verantwoordelijk voor de geleende werken. Deze mogen onder geen enkel beding aan derden worden doorgegeven. Bij verlies of beschadiging wordt een nieuw exemplaar aangekocht op kosten van de betrokken lezer of - wanneer dit niet mogelijk is - een billijke vergoeding vastgesteld.

Heeft men meer dan vijf boeken tegelijk nodig, dan dient men met de bibliothecaris te overleggen. Geleende boeken worden binnen twee maanden getourneerd.

8.3. Uitleenprocedure

Op de balie bevinden zich de uitleenformulieren, de 'mapjes' en de plaats waar de ingevulde leenformulieren dienen gedeponeerd te worden.

De uitleenformulieren dienen correct en in drievoud ingevuld te worden: 1 formulier (kleur: groen) is bestemd voor de tleener, 1 for-

mulier (kleur:geel) is bestemd voor de administratie en wordt op de daartoe bestemde plaats gedeponereerd en 1 formulier (kleur:wit) wordt door de ontlener in het daartoe bestemde 'mapje' geplaatst en op de plaats van het boek in het rek gezet.

De lener plaatst de boeken niet zelf terug, maar legt deze op het bureau aan de balie van de bibliotheek samen met het groene uitleenformulier.

8.4. Bibliotheeketiquette

- GSM-gebruik, eten en drinken zijn niet toegelaten in de bibliotheek.
- Om rustig en ongestoord te kunnen werken moet het stil zijn in de bibliotheek.
- Notities maken in bibliotheekboeken is ongehoord en storend voor de volgende lezer!
- Het lenen van titels uit de afdeling 'subsidia' en nieuwe aanwinsten, losse nummers van tijdschriften en werken uit de leeszaal is niet geoorloofd.

8.5. Nieuwe aanwinsten

Tweemaandelijks worden op de website van de Tiltenberg de nieuwe aanwinsten geplaatst.

8.6. Informatie

Voor verdere vragen en suggesties omtrent het functioneren van de bibliotheek in het algemeen en de ontwikkeling van de collectie in het bijzonder kan men zich richten tot de bibliothecaris: J. Vijgen, 0252-345341, jvijgen@tiltenberg.org.

9. Geestelijke vorming

De theologische opleidingen op de Tiltenberg worden gegeven in een kerkelijk kader en zijn gericht op het vervullen van een kerkelijk ambt of kerkelijke functie, zonder dat iedere student dit laatste persoonlijk hoeft te ambiëren. Het Sint-Bonifatiusinstituut beoogt bij de student een wisselwerking tussen persoonlijk geloof en kerkelijke theologie tot stand te brengen met als doel dat de student zich

geestelijk thuis voelt in het geloof en het spreken van de Kerk. Het ontwikkelen en bevorderen van een persoonlijk geestelijk leven wordt daarom als een noodzakelijke voorwaarde voor een vruchtbaar volgen van de studie theologie gezien. Het deelnemen aan de liturgie van de Kerk, met name de Eucharistie en het sacrament van Boete en Verzoening, zijn integraal onderdeel van de vorming.

9.1. Bezinningsdagen

Ten behoeve van de deelnemers aan de opleiding theologie aan het Sint-Bonifatiusinstituut worden bezinningsdagen georganiseerd.

Iedere student neemt tenminste aan één bezinningsdag per semester - dus aan twee per jaar - deel. Voor degenen die zijn aangenomen voor de diaken- of catechistenopleiding ligt het aantal op twee per semester, dus vier per jaar. De bezinningsdagen vormen een integraal onderdeel van de opleiding theologie. De kosten voor het aantal verplichte bezinningsdagen zijn verwerkt in het collegegeld.

Aanmelding voor de bezinningsdagen is mogelijk per mail (secretariaat@tiltenberg.org) via een aanmeldingsformulier dat per half jaar wordt verstrekt. Afmelding voor een bezinningsdag is zonder financiële consequenties - tenzij in geval van overmacht - mogelijk vóór woensdag 12.00 uur voorafgaand aan de betreffende bezinningsdag.

De bezinningsdagen worden gehouden in het klooster Casa Carmeli van de zuster Karmelietessen van het Goddelijk Hart van Jezus, Bekslaan 9, 2114 CB Vogelenzang, tel. 023-5848441.

9.2. Retraite

Voor degenen die zijn aangenomen voor de diaken- en catechistenopleiding worden in de zomer op de Tiltenberg retraites gehouden. Voor de overige studenten van het Sint-Bonifatiusinstituut is het volgen van een retraite niet verplicht, maar wel aanbevolen.

De retraites worden gehouden in het klooster Casa Carmeli van de zuster Karmelietessen van het Goddelijk Hart van Jezus, Bekslaan 9, 2114 CB Vogelenzang, tel. 023-5848441.

9.3. Spiritueel

Voor persoonlijk advies over het geestelijk leven en alles wat daar mee samenhangt en in het bijzonder voor het ontvangen van het sacrament van boete en verzoening kunnen alle studenten een beroep doen op de priesters die als spiritueel aan de Tiltenberg verbonden zijn. Voor de deelnemers aan de *diakenopleiding* is dit dr. G. Wilkens SJ, voor de *catechistenopleiding* en voor de overige deelnemers aan de opleiding theologie is dit drs. J. Smith.

Gedurende een groot aantal collegedagen zullen de spirituelen aanwezig zijn. Voor de studenten van de opleiding waaraan ze zijn verbonden leiden zij eigen bezinningsdagen. In de regel bestaat er tijdens de bezinningsdagen en op de collegedagen gedurende de college-uren of na de vespers gelegenheid met hen een gesprek te hebben.

De spiritueel is een vertrouwenspersoon en alle gesprekken - met name eventuele biechtgesprekken - die hij in deze functie voert worden als confidencieel beschouwd.

10. Pastorale vorming

Om de deelnemers aan de *diakenopleiding* en *catechistenopleiding* te helpen de nodige vaardigheden te verwerven en houding in te oefenen met het oog op hun zending, lopen zij vanaf jaar III tot het einde van hun opleiding stage. Deze stages worden georganiseerd door en ressorteren onder het Sint-Bonifatiusinstituut. De stages vormen geen noodzakelijk onderdeel van de opleiding theologie. Het is dus mogelijk deze af te sluiten zonder stage gelopen te hebben.

10.1. Doelstellingen van de stages

Voor de doelstellingen van de stages in het kader van de *diakenopleiding*, zie *X.D. Doelstellingen stages diakenopleiding* pag. 57, en in het kader van de *catechistenopleiding*, zie *X.C. Doelstellingen stages catechistenopleiding*, pag. 58.

10.2. Functies bij de stages

Ter begeleiding van de stage krijgt de *stagiair* een *stagebegeleider/supervisor* en een *werkbegeleider* toegewezen. De contacten tussen de *stagiair*, de *stagebegeleider/supervisor*, de *werkbegeleider* en de opleidingsstaf worden gecoördineerd door een *stagecoördinator*.

10.2.1. Stagiair

Van de stagiair wordt verwacht dat hij met inzet zijn stage vervult. Zodra *stagebegeleider/supervisor* en *werkbegeleider* hem bekend zijn, neemt hij contact met hen op. Gedurende de stage is hij in eerste instantie zelf verantwoordelijk voor het onderhouden van regelmatige contacten. Met zijn *stagebegeleider/supervisor* heeft hij ongeveer eens in de twee weken een bespreking. Van zijn activiteiten houdt hij een *logboek* bij, dat hij bij iedere bespreking met zijn *stagebegeleider/supervisor* en *werkbegeleider* meeneemt. In overleg met de *stagebegeleider/supervisor* maakt hij *verbatims*, *caseverslagen* en één of meer *stageverslagen*.

10.2.2. Stagecoördinator

De *stagecoördinator* onderhoudt vanuit de opleiding het contact tussen de stagiair, de *stagebegeleider/supervisor*, de *werkbegeleider* en de opleidingsstaf. Voor alle betrokkenen bij de stage is hij het eerste aanspreekpunt.

De *stagecoördinator* heeft tot taak het leerproces van de *stagiair* te begeleiden en te bewaken. Daartoe stelt hij in overleg met de *stagiair*, de *stagebegeleider/supervisor* en de *werkbegeleider* de specifieke leerdoelen voor de stage vast. Aan de hand van de doelstellingen, het *logboek* en de *stageverslagen* voert de *stagecoördinator* regelmatig gesprekken met de *stagiair* over de voortgang van de stage. Bovendien ziet hij erop toe dat de communicatie tussen de betrokkenen bij de stage goed verloopt. Ook overlegt hij regelmatig met de *stagebegeleider/supervisor* en de *werkbegeleider*. Aan de *werkbegeleider* geeft hij aan het begin van de stage een concrete stage-instructie.

De stageactiviteiten worden tenminste tweemaal per jaar met de opleidingsstaf geëvalueerd. Bovendien geeft de *stagecoördinator* voor elke docentenvergadering een beoordeling van de stage en

reikt aan de *stagiair* na afloop van de docentenvergadering een stagebriefje met de beoordeling uit. Een kopie van het *stageverslag* of de *stageverslagen* en de beoordeling ervan geeft hij aan de studiefprefect om in het studiearchief te bewaren.

De stagecoördinator voor alle stages van het Sint-Bonifatiusinstituut is diaken dr. S. Baars.

10.2.2. Stagebegeleider/supervisor

De *stagebegeleider of supervisor* leert de *stagiair* reflecteren op zijn handelen en houding tijdens de stageactiviteiten en helpt hem hiervan te leren. Tijdens de stage heeft hij gemiddeld *eens in de twee weken* anderhalf uur contact met de *stagiair*, waarin de stage wordt geëvalueerd, mede aan de hand van het *logboek*, *verbatim*s, *caseverslagen* en *stageverslagen*. Per studiejaar is het aantal verplichte supervisiebijeenkomsten tenminste vijftien. Tijdens de gehele stageperiode worden minimaal vijftien *verbatim*s bij de supervisor ingeleverd.

10.2.3. Werkbegeleider

De *werkbegeleider* is op de stageplaats werkzaam en begeleidt de *stagiair* ter plaatse. Met het oog op de vastgestelde leerdoelen wijst hij in overleg met de *stagecoördinator* de *stagiair* zijn taken toe, geeft hem aanwijzingen voor het verrichten ervan, evalueert aan de hand van het *logboek* van de *stagiair* diens werkzaamheden en leest het *stageverslag* of de *stageverslagen*. Aan het begin van de stage ontvangt hij van de *stagecoördinator* een concrete stage-instructie. Desgevraagd doet hij aan de *stagecoördinator* en de opleidingsstaf verslag van de vorderingen van de *stagiair*.

10.3. Rapportage

Tijdens de stage doet de *stagiair* op verschillende wijzen schriftelijk verslag van zijn activiteiten.

10.3.1. Logboek

De *stagiair* houdt van zijn activiteiten een *logboek* bij, waarin hij het volgende vastlegt:

- a. datum en tijd van de activiteit
- b. korte beschrijving van de activiteit
- c. duur van de activiteit
- d. korte persoonlijke reflectie op de activiteit

Het *logboek* dient als uitgangspunt bij de besprekingen met de *stagebegeleider/supervisor* en de *werkbegeleider* en helpt de *stagiair* bij het maken van het *stageverslag*.

Het logboek wordt iedere twee maanden per e-mail verstuurd naar de stagecoördinator. In het logboek worden de data van de supervisiebijeenkomsten vermeld.

10.3.2. Verbatim of caseverslag

Om de *stagiair* te helpen beter te reflecteren op zijn rol in een gesprek kan de *stagebegeleider / supervisor* van hem vragen een *verbatim* (woordelijk verslag) of een *caseverslag* (beschrijving) van een gesprek te maken. Dit wordt met de *stagebegeleider / supervisor*, en in overleg met hem eventueel met de *werkbegeleider*, besproken.

10.3.3. Stageverslag

Aan het einde van de stage en - indien de *stagecoördinator* hierom vraagt - in de loop van de stage, maakt de *stagiair* een *stageverslag*. Hierin neemt hij het volgende op:

- a. plaats, duur en globale beschrijving van de stage
- b. de namen van de *stagebegeleider/supervisor*, de *werkbegeleider* en de eventuele toegevoegde begeleider of begeleiders.
- c. de leerdoelen van de stage
- d. een gemotiveerde verklaring in hoeverre de leerdoelen van de stage zijn bereikt

Het stageverslag bedraagt minstens twee pagina's A-4 formaat. Aan het stageverslag voegt hij een kopie van het *logboek* toe.

Het *stageverslag* wordt in viervoud gemaakt. De *stagecoördinator*, de *stagebegeleider / supervisor* de *werkbegeleider* en het studietoelichting ontvanger ontvangen een exemplaar. Na beoordeling geeft de *werk-*

begeleider zijn exemplaar terug aan de *stagiair*, tenzij deze toestemming geeft het te houden. Van een eventueel verbeterde versie ontvangt tenminste het studiesecretariaat een exemplaar. *Stageverslagen* worden tot en met vijf jaar na voltooiing of onderbreking van de studie in het studiearchief bewaard. Daarna worden ze overgedragen aan het geheim archief van de Tiltenberg.

10.4. Beoordeling van de stages

Op basis van hun ervaringen, het *stageverslag* of de *stageverslagen* en van hun evaluaties met de *stagiair* geven de *stagebegeleider/supervisor* en de *werkbegeleider* hun oordeel over de stage. Op basis hiervan en op basis van zijn eigen bevindingen geeft de *stagecoördinator* per semester een beoordeling van de stage. Deze beoordelingen worden met de resultaten van de vakken besproken op de docentenvergadering. Na afloop reikt de *stagecoördinator* aan de *stagiair* een stagebriefje met de beoordeling uit. Indien de stage als onvoldoende wordt beoordeeld, worden door de *stagecoördinator* aanvullende stageopdrachten gegeven.

10.5. Stage-uren

De *stagiair* dient vanaf de tweede helft van het derde jaar tenminste vier uur en vanaf het vierde jaar tenminste zes uur per week aan de stage te besteden, inclusief voorbereiding en het maken van *verbatims* en *caseverslagen* en het bijhouden van het *logboek*. De verdeling van de tijd over bepaalde onderdelen verschilt per fase van de stage en wordt gemaakt in overleg met de *stagebegeleider/supervisor* en de *werkbegeleider*.

10.6. Onkosten

De voor de stage gemaakte onkosten draagt de *stagiair* in principe zelf.

11. Tijdsinvestering

11.1. Collegedagen

Met regelmatige afstand is er op zaterdag een collegedag, waarop studie, gemeenschappelijk gebed en andere vormingsactiviteiten

plaatshebben. Voor degenen die het volledige programma (major) volgen zijn dit er 20, voor de deelnemers aan het verkorte programma (minor) 15.

Voor de data van de collegedagen, zie 17. *Studieprogramma*, pag. 60, of V. *KALENDER*, pag. 76.

11.2. Studieweken

Naast de cursusdagen zijn er voor de deelnemers aan de major drie studieweken van elk drie doordeweekse collegedagen in het studieprogramma opgenomen.

Voor de data van de studieweken, zie 17. *Studieprogramma*, pag. 60, of V. *KALENDER*, pag. 76.

11.3. Bezinningsdagen

Om het geestelijk leven als onderdeel van de opleiding theologie te bevorderen biedt het Sint-Bonifatiusinstituut gedurende het studiejaar verschillende bezinningsdagen aan. Degenen die aangenomen zijn voor de *diaken- of catechistenopleiding* volgen twee bezinningsdagen per jaarhelft, dus vier per jaar. Voor de overige deelnemers is dit er één per semester, dus twee per jaar.

Iedereen kan vrij kiezen uit het aanbod van bezinningsdagen, hoewel het voor de hand ligt een bezinningsdag met de spiritueel van de eigen opleiding te kiezen.

Voor de data van de bezinningsdagen, zie 17. *Studieprogramma*, pag. 60, of V. *KALENDER*, pag. 76.

11.4. Zelfstudie

Zelfstudie maakt een belangrijk onderdeel uit van de opleiding. Thuis wordt opgegeven literatuur bestudeerd, worden de opdrachten gemaakt en worden de tentamens voorbereid. Verder wordt er jaarlijks een werkstuk of schriftelijke opdracht gemaakt.

11.5. Zomerretraite

Vast onderdeel van de *diakenopleiding* (vanaf jaar I) en de *catechistenopleiding* (vanaf jaar III) is de vijfdaagse retraite (incl. aan- en afreis) die het Sint-Bonifatiusinstituut jaarlijks in de zomer voor de deelnemers van deze opleidingen organiseert.

11.6. Stage

De deelnemers aan de *diakenopleiding* en de *catechistenopleiding* zullen gedurende het studiejaar vanaf jaar III gemiddeld vier uur en in jaar IV en V gemiddeld zes uur stage lopen.

11.7. Liturgisch oefenen

De deelnemers aan de *diakenopleiding* en de *catechistenopleiding* zullen gedurende het jaar een aantal uren aan liturgisch oefenen besteden.

11.8. Bijeenkomsten samen met eventuele echtgenotes

Enkele malen per jaar wordt een bijeenkomst gehouden om de diakenkandidaten en hun eventuele echtgenotes gelegenheid te bieden tot onderlinge uitwisseling en om zich in bezinning en gesprek voor te bereiden op de diaconale levensstaat.

12. Aanwezigheid en afmelding

Van de studenten wordt verwacht dat zij op alle collegedagen aanwezig zijn. Bij verhindering dienen zij zich af te melden bij de directeur of de studiefprefect. Deelname aan de cursussen is absoluut verplichtend voor tenminste tweederde van de colleges. Wie meer dan een derde van de college-uren van een cursus heeft verzuimd, kan niet worden toegelaten tot de toetsing voor dit vak.

Verder dienen de studenten het voor hun opleiding minimale aantal bezinningsdagen mee te maken. Een gemiste bezinningsdag kan met een extra bezinningsdag in het volgende semester worden gecompenseerd.

Omwille van de voortgang van de stage moet aan de verplichtingen t.a.v. de supervisiebijeenkomsten, het aantal in te leveren verbatims en het per e-mail versturen van het logboek worden voldaan.

13. Kosten

13.1. Collegegeld

Om de onderwijsactiviteiten van het Sint-Bonifatiusinstituut financieel mogelijk te maken, wordt van de student een kleine jaarlijkse bijdrage in de kosten gevraagd. In deze bijdrage zijn verwerkt de financiële verplichtingen aan de Pauselijke Universiteit van Lateranen en aan het gastenklooster van Casa Carmeli te Vogelenzang, waar in het studiejaar 2010 / 2011 de bezinningsdagen worden ondergebracht.

Dit studiejaar worden er vier verschillende basistarieven gehanteerd. Dit hangt enerzijds samen met de keuze voor de major of de minor. Anderzijds is hierin verwerkt dat de studenten die voor de diaken- of catechistenopleiding zijn aangenomen worden geacht vier bezinningsdagen te volgen en de overige theologiestudenten twee. Vanaf dit studiejaar bestaat de mogelijkheid om het collegegeld in één keer of middels een aanbetaling en vier termijnen te voldoen. De cursusbedragen en de aanbetaling en termijnbedragen zijn als volgt:

variant + aantal bezinningsdagen	minor + 2	minor + 4	major + 2	major + 4
totaal bedrag	€ 330,-	€ 405,-	€ 405,-	€ 480,-
aanbetaling vóór 1 sep	€ 130,-	€ 145,-	€ 145,-	€ 180,-
1 ^o termijn vóór 1 okt	€ 50,-	€ 65,-	€ 65,-	€ 75,-
2 ^o termijn vóór 1 nov	€ 50,-	€ 65,-	€ 65,-	€ 75,-
3 ^o termijn vóór 1 dec	€ 50,-	€ 65,-	€ 65,-	€ 75,-
4 ^o termijn vóór 1 jan	€ 50,-	€ 65,-	€ 65,-	€ 75,-

Wie vóór 1 januari 2011 stopt met de studie, is slechts een deel van het collegegeld verschuldigd. Bij het beëindigen van de studie vóór 1 november 2010 is dit de aanbetaling en één termijn, tussen 1 november 2010 en 1 januari 2011 is dit de aanbetaling en twee termijnen. In het geval teveel is overgemaakt wordt het teveel be-

taalde op verzoek gerestitueerd.

Het collegegeld van degenen die een eigen route volgen bestaat uit de kosten voor de bezinningsdagen - € 38,- per bezinningsdag - en uit de bijdrage voor de afzonderlijke cursussen die worden gevolgd of waarvoor een toetsing wordt afgelegd. Deze bijdrage is vastgesteld op € 20,- voor elke EC die voor een cursus wordt verkregen. Voor inschrijving voor bijvoorbeeld twee cursussen van elk twee EC is de totale bijdrage € 80,-. Als de cursusbijdrage het collegegeld van de major overschrijdt, wordt dat laatste bedrag in rekening gebracht.

Het verschuldigde collegegeld dient overgemaakt te worden op rek. nr. 10.53.54.5-70 t.n.v. *Dioc. Opl. De Tiltenberg* te Vogelenzang. Wanneer de inschrijving is ontvangen, stuurt de opleiding een rekening ter voldoening van het collegegeld. Wie het vorig studiejaar al als student stond ingeschreven en de opleiding niet heeft beëindigd, ontvangt in de maand voorafgaand aan de eerste collegedag een rekening. Om de administratie zo soepel en foutloos mogelijk te laten verlopen, wordt de studenten gevraagd te wachten met de betaling tot de bevestiging van de inschrijving met bijgesloten rekening is ontvangen. Bij betaling s.v.p. het betalingskenmerk vermelden dat op de rekening staat vermeld.

De hoogte van het collegegeld mag nimmer een belemmering voor deelname aan de opleiding zijn. Indien de kosten voor iemand echt bezwaarlijk zijn, zal dit in overleg tot tevredenheid worden opgelost. De student kan dit aangeven bij de directeur of de studieprefect.

13.2. Studiemateriaal

Studiemateriaal zoals boeken, kopieën en cursusteksten komen voor eigen rekening. In voorkomende gevallen ontvangt de student voor geleverde of op de Tiltenberg zelf gemaakte kopieën een rekening op basis van € 0,05 per kopie. Om de kosten voor de student en de opleiding te drukken zullen zo veel mogelijk teksten via het *digitale studie dossier* beschikbaar worden gesteld.

13.3. Bezinningsdagen

Van iedere deelnemer aan de minor of de major wordt verwacht dat hij tenminste twee bezinningsdagen volgt. Degenen die zijn aan-

genomen voor de diakenopleiding of de catechistenopleiding volgen vier bezinningsdagen. Een bijdrage in de kosten is verwerkt in het collegegeld. Het is mogelijk en aan te bevelen - maar niet verplicht - om aan meer bezinningsdagen deel te nemen. De bezinningsdagen die uitgaan boven het aantal waarvoor collegegeld is betaald, worden apart in rekening gebracht. De kosten voor een bezinningsdag bedragen in het studiejaar 2010 / 2011 € 38,-. Wie zich voor een bezinningsdag heeft opgegeven, heeft de mogelijkheid zich zonder kosten weer af te melden vóór woensdag 12.00 uur voorafgaand aan de bezinningsdag. Daarna worden de kosten voor de bezinningsdag die is verzuimd in rekening gebracht. Meerkosten voor bezinningsdagen die nodig zijn om aan het gestelde minimum te voldoen en die niet meer door het collegegeld worden gedekt, komen voor eigen rekening.

13.4. Retraite

Degenen die deelnemen aan de diaken- of catechistenopleiding volgen in de zomer een retraite. Daarvoor kunnen zij een keuze maken uit de retraites die door de Tiltenberg worden aangeboden. Ter voorbereiding op de wijding of zending volgen de kandidaten een retraite in november. De kosten voor deelname aan deze retraites worden door de opleiding gedragen. Ook andere studenten van het Sint-Bonifatiusinstituut kunnen tegen een vergoeding deelnemen aan de zomerretraites. De hoogte van deze vergoeding wordt in de loop van het studiejaar vastgesteld.

13.5. Giften

De collegegelden dekken slecht een gering deel van de kosten van de theologieopleiding van het Sint-Bonifatiusinstituut. Giften - ook van studenten - zijn zeer welkom en blijven noodzakelijk om de opleiding voor iedereen betaalbaar te houden. Wie De Tiltenberg een bijdrage wilt schenken, kan dit doen door een gift over te maken op 10.53.54.5-70 t.n.v. *Dioc. Opl. De Tiltenberg te Vogelenzang*. Als Kerkelijke instelling heeft De Tiltenberg de ANBI-status. Daarom zijn giften van de belasting aftrekbaar. Bedragen die De Tiltenberg van studenten ontvangt en die boven het collegegeld en eventueel openstaande rekeningen uitgaan, zullen door de administratie als gift worden beschouwd. De schenker van giften ontvangt

een bedankbrief die als bewijs kan worden gebruikt bij de belastingaangifte.

14. Studentenvertegenwoordigers

De promotie, coördinatie en controle van de didactische en wetenschappelijke activiteiten van het Sint-Bonifatiusinstituut worden behartigd door een *Instituutsraad*. Daarin hebben zitting de directeur, de vice-directeur, de vaste docenten, twee vertegenwoordigers van de niet-vaste docenten en twee vertegenwoordigers van de studenten.

De studentenvertegenwoordigers worden aan het begin van het studiejaar gekozen door de studenten die ingeschreven staan bij het Sint-Bonifatiusinstituut en geen toehoorder of gaststudent zijn of de facto hun opleiding hebben onderbroken of beëindigd doordat zij geen toetsingen meer volbrengen.

De studentenvertegenwoordigers brengen in de *Instituutsraad* ter informatie en bespreking onder meer naar voren wat in de studentengemeenschap leeft en relevant is voor vorming en onderwijs van het Sint-Bonifatiusinstituut.

15. Vakbeschrijvingen

De codes van de vakken zijn als volgt opgebouwd:

0 of Romeins cijfer:	vakgebied
0	Inleidend
I	Filosofie
II	Exegese
III	Dogmatiek
IV	Moraal
V	Liturgie
VI	Canoniek recht
VII	Kerkgeschiedenis
VIII	Menswetenschappen
IX	Keuzevakken
X	Werkstuk / scriptie
Arabisch cijfer:	vaknummer in het vakgebied
Arabisch cijfer (event.):	onderverdeling vak in vakgebied
Kleine letter:	onderverdeling binnen één vak (bijv. a / b)
Romeinse cijfer:	minor (I) en major (II) deel binnen één vak

Voorbeeld:	IV.6.Ia. Theologie van de spiritualiteit I (a)
IV	vakgebied moraal
6	onderverdeling binnen vakgebied
I	minordeel
a	onderverdeling binnen vak

Vak:	Inleiding studie theologie (a)
Code:	B.0.1a.
Credits:	0,5 EC
Variant:	Minor
Jaar:	I
Docent:	Drs. B. Hartmann
Beschrijving:	Het doel van deze bijeenkomsten is kennis te maken met de eigen methode van de studie van de filosofie en theologie. Onder meer komt aan de orde: een overzicht van de verschillende filosofische, theologische en verwante vakken; de bibliotheek; methodes van zelfstudie; het maken van samenvattingen; het maken van werkstukken (opzet, literatuurlijst, verwijzingen, citeerwijze e.d.)
Literatuur:	Syllabus Bepalingen voor de verschillende vormen van schriftelijke

werkzaamheid voor de studenten op de Tiltenberg

Aanbevolen literatuur:

P. DE BUCK, e.a., *Zoeken en schrijven. Handleiding bij het maken van een historisch werkstuk*, Haarlem 1982.

Toetsing: Schriftelijke opdrachten waarin blijkt wordt gegeven dat de in de les (en in de literatuur) behandelde stof is verwerkt.

Verstrekking laatste opdracht: 8 januari 2011

Inlevering alle opdrachten uiterlijk: **19 februari 2011**

Vak: **Inleiding studie theologie (b)**

Code: B.0.1b.

Credits: 0,5 EC

Variant: Minor

Jaar: I

Docent: Drs. B. Hartmann

Beschrijving: Enkele thema's uit de cursus van vorig jaar worden hernomen. Verder zal de aandacht uitgaan naar het ontwikkelen van vaardigheden ten dienste van de opleiding, zowel op het vlak van de eigenlijke studie als op het vlak van de geloofsverwerking.

Literatuur: *Verplicht:*

Syllabus

Bepalingen voor de verschillende vormen van schriftelijke werkzaamheid voor de studenten op de Tiltenberg

Aanbevolen:

P. DE BUCK, e.a., *Zoeken en schrijven. Handleiding bij het maken van een historisch werkstuk*, Haarlem 1982.

Toetsing: Schriftelijke opdrachten

Verstrekking laatste opdracht: 28 mei 2011

Inlevering alle opdrachten uiterlijk: **25 juni 2011**

Vak: **Geschiedenis van de filosofie**

Code: B.I.1.

Credits: 3 EC

Variant: Major

Jaar: I-II

Docent: Dr. J. Verburgt

Beschrijving: De cursus biedt een beknopte inleiding in de geschiedenis van de wijsbegeerte. Uitgaande van de vraag 'Geschiedenis van de filosofie - wat is dat?' wordt ingegaan op de an-

tieke en middeleeuwse wijsbegeerte, de moderne wijsbegeerte en de hedendaagse wijsbegeerte, aan de hand van enkele representatieve denkers: Plato, Aristoteles, Augustinus, Thomas, Descartes, Spinoza, Hume, Kant, Hegel, Nietzsche, Dilthey, Husserl en Heidegger. De cursus beoogt een globaal inzicht te geven in de aard en relevantie van filosofische probleemstellingen.

Literatuur: A. BRAECKMAN, B. RAYMAEKERS & G. VAN RIEL, *Handboek wijsbegeerte*, Lannoo Campus, Leuven 2008.

Toetsing: Mondeling tentamen of schriftelijk werkstuk in overleg met de docent

Datum tentamen: Nader met de docent af te spreken

Vak: **Inleiding Oude Testament: Tora**

Code: B.II.2.1.

Credits: 2

Variant: Minor

Jaar: I-II

Docent: Dr. A. Jaakke

Beschrijving: De inleidingscursus Oude Testament wil cursisten vertrouwd maken met Bijbelse geschriften en Bijbelteksten. Daarbij gaat het enerzijds om bekendheid met geschriften die in een geheel andere tijd en cultuur zijn ontstaan als anderzijds om gevoeligheid voor de blijvende actualiteit van de bijbelse boodschap. De inleidingscursus vormt zo de basis om in de vervolgcursus te komen tot eigen verwoording van het kerugma van Bijbelse teksten. In de cursus Tora wordt behandeld hoe deze boeken van Mozes het hart zijn van het Oude Testament.

Literatuur:

Verplicht:

W.J.C. WEREN & J. FOKKELMAN (ed.), *De Bijbel literair. Opbouw en gedachtegang van de bijbelse geschriften en hun onderlinge relaties*, Meinema, Zoetermeer 2003.

Verder dient de student over tenminste twee bijbelvertalingen te beschikken.

Aanbevolen:

R. PIRSON, *Belichting van het bijbelboek Genesis*, KBS / VBS, 2005.

W. VOGELS, *Belichting van het bijbelboek Exodus*, KBS / VBS 2001.

P.J. VAN MIDDEN, *In de woestijn* (Amsterdamse Cahiers,

nr. 20), Maastricht 2002.

K. Spronk (ed.), *Deuteronomium* (Amsterdamse Cahiers, nr. 23), Amsterdam 2007.

Toetsing: Schriftelijke opdracht

Verstrekking laatste opdracht: 25 juni 2011

Inlevering alle opdrachten uiterlijk: **1 november 2011**

Vak: **Inleiding Oude Testament: Profeten**

Code: B.II.2.2.

Credits: 2

Variante: Minor

Jaar: I-II

Docent: Drs. M. Kuipers

Beschrijving: De cursus Profeten wil inzicht geven in de eigen aard en het eigen karakter van Oudtestamentische profetische teksten. Daarbij komt zowel de oorspronkelijke context als de blijvende zeggingskracht aan de orde. (zie ook Inleiding Oude Testament: Tora).

Literatuur: *Verplicht:*

W.J.C. WEREN & J. FOKKELMAN (ed.), *De Bijbel literair. Opbouw en gedachtegang van de bijbelse geschriften en hun onderlinge relaties*, Meinema, Zoetermeer 2003.

Verder dient de student over tenminste twee bijbelvertalingen te beschikken.

Aanbevolen:

K. BOUHUIS & K.A. DEURLOO, *Dichter bij de profeten*, Ten Have, Baarn 1968.

E. EYNIKEL & A. VAN WIERINGEN (ed.), *Toen zond de Heer een profeet naar Israël. Het voor-exilisch profetisme van het Oude Testament*, Gooi & Sticht, Baarn 1996.

E. EYNIKEL & A. VAN WIERINGEN (ed.), *Toen zond de Heer een profeet naar Israël. Het na-exilisch profetisme van het Oude Testament*, II, Gooi & Sticht, Baarn 1996.

E. EYNIKEL e.a., *Internationaal Commentaar op de Bijbel*, 2 delen, Kok, Kampen 2001.

R.R. HUTTON, *Fortress Introduction to the Prophets*, Fortress Press, Minneapolis 2004.

R.G. KRATZ, *Die Propheten Israëls* (Beck'sche Reihe Wissen 2326), München 2003.

P. VAN MIDDEN e.a., *Jona* (Amsterdamse Cahiers nr. 22), Maastricht 2005.

Toetsing: Schriftelijke opdracht
 Verstrekking laatste opdracht: 25 juni 2010
 Inlevering alle opdrachten uiterlijk: **1 november 2011**

Vak: **Bijbelse exegetische Oude Testament: Literaire kritiek**

Code: B.II.4.3.

Credits: 2 EC

Variant: Major

Jaar: III-VI

Docent: Dr. A. Jaakke

Beschrijving: Dank zij de huidige literatuurwetenschap staat in de H. Schrift meer dan ooit de tekst als tekst centraal. De vragen naar: wie is de auteur, wanneer is het boek geschreven, wat zijn de buitenbijbelse invloeden geweest, enzovoorts zijn wat naar de achtergrond gedrongen (natuurlijk niet verdwenen!) om plaats te maken voor het onderzoek naar de tekst als literatuur. Daarbij gebruikt men tekstanalyse en structuuranalyse als middelen om tot de kern van de bedoelde boodschap door te dringen. Welke literaire middelen wendt de auteur aan om de lezer over te halen zijn standpunt te delen. Hiermee wordt ook al de spanningsboog aangegeven van de (onbekende) auteur van de tekst, de tekst zelf en de huidige lezer/ hoorder die zin geeft aan de tekst.

Aan de hand van teksten uit de Psalmen maar ook andere oudtestamentische geschriften zal een en ander worden toegelicht.

Literatuur: TH. BOOIJ, *Psalmen deel III*, Nijkerk 1994.
 J. FOKKELMAN, *Psalmen*, in: W.J.C. WEREN en J. FOKKELMAN, *'De Bijbel Literair'*, Zoetermeer 2003.
 J. FOKKELMAN, *Vertelkunst in de Bijbel*, Boekencentrum, Zoetermeer 1995, ISBN 90-239-0323-4.
 H. JAGERSMA & M.G.C. VERVENNE, *Inleiding in het Oude Testament*, Kok, Kampen 1992, ISBN 90-242-6832-X.
 N. TROMP, *Psalmen 1-50, 51-100, 101-150*, 's Hertogenbosch resp. 2001, 2001 en 2002.

Toetsing: Schriftelijke opdracht

Verstrekking opdracht: 2 juli 2011

Inlevering opdracht uiterlijk: **1 november 2011**

- Vak: **Inleiding Nieuwe Testament: Johannes**
 Code: B.II.3.2.
 Credits: 2
 Variant: Minor
 Jaar: I-II
 Docent: Dr. R. Gouw
 Beschrijving: In deze cursus gaat de aandacht besteed uit naar het eigen karakter van het vierde evangelie en hoe dit tot uitdrukking komt in zaken als opbouw en stijl. Zo ontstaat zicht op de johanneïsche theologie.
- Literatuur: Syllabus
Aanbevolen:
 R. BROWN, *An Introduction to the New Testament*, The Anchor Bible Reference Library, Doubleday, New York 1997.
 R.F. COLLINS, *Things Have Been Written. Studies on the Fourth Gospel*, Louvain Theological & Pastoral Monographs, 2, Peeters, Leuven s.a.
 M. DE JONGE, *Johannes. een praktische bijbelverklaring tekst en toelichting*, Kok, Kampen 1996.
 M. MENKEN, *Johannes*, "Schrift" 101 (1985).
 H. RIDDERBOS, *Het evangelie naar Johannes. Proeve van een theologische exegeze*, 2 dln. Kok, Kampen 1987; 1992.
 S. VAN TILBORG, *Johannes*, Belichting van het bijbelboek, KBS, Boxtel 1988.
- Toetsing: Aan het einde van elke collegedag wordt een opdracht meegegeven die aan het begin van de volgende collegedag dient te worden ingeleverd.
- Verstrekking laatste opdracht: 16 april 2011
 Inlevering laatste opdracht: **28 mei 2011**

- Vak: **Bijbelse theologie Nieuwe Testament**
 Code: B.II.7.
 Credits: 3 EC
 Variant: Major
 Jaar: III-V
 Docent: Dr. R. Gouw
 Beschrijving: In deze cursus zien we de bijbelse visie op theologische thema's als christologie, pneumatologie, eschatologie en ecclesiologie. Het doel is eerst door middel van close reading in de bijbelse geschriften op het spoor te komen, wel-

ke (literaire) middelen de bijbelse schrijver aanwendt om zijn theologische visie naar voren te brengen. Vervolgens moet deze visie worden beschreven. Aldus wordt de 'vertaalslag' gemaakt van de narratieve theologie van de Schrift naar een systematisch-theologische beschrijving.

Literatuur:

Syllabus

Aanbevolen literatuur:

F. VAN SEGBROECK (red.), *Matteüs opnieuw*, VBS/Acco, Leuven 1999.

W. WEREN, *Matteus*, 'Schrift' 161 (jrg. 1995)

G. VAN OYEN (ed.), *De tijd is rijp. Marcus en zijn lezers toen en nu*, Acco, Leuven 1996.

V. HOWARD e.a., Marcus, ERIK EYNIKEL e.a., *Internationaal Commentaar op de Bijbel*, Band 2, Kok, Kampen 2/2001, 1545-1587.

G. VAN OYEN, *Het evangelie volgens Marcus*, in: J. FOKKELMAN & W. WEREN (red.), *De Bijbel Literair. Opbouw en gedachtegang van de bijbelse geschriften en hun onderlinge relaties*, Meinema, Zoetermeer 2003. 513-528.

F. NOËL, *Lucas*, in: ERIK EYNIKEL e.a., *Internationaal Commentaar op de Bijbel*, Band 2, Kok, Kampen 2/2001, 1588-1667.

W. WEREN, *Het evangelie volgens Lucas en de Handelingen van de Apostelen*, in: J. FOKKELMAN & W. WEREN (red.), *De Bijbel Literair. Opbouw en gedachtegang van de bijbelse geschriften en hun onderlinge relaties*, Meinema Zoetermeer 2003. 529-554.

Toetsing: Schriftelijke opdracht

Verstrekking laatste opdracht: 27 mei 2011

Inlevering laatst opdracht uiterlijk: **1 november 2011**Vak: **Fundamentele theologie I**

Code: III.1.1.

Credits: 3 EC

Variant: Minor

Jaar: I-II

Docent: Dr. P. Berga Sorballa

Beschrijving: De fundamentele theologie houdt zich bezig met vraagstukken die de grondslagen van de theologische wetenschap betreffen. Deze grondslagen omvatten zowel de theologie

over de aard en de wijze waarop God zich openbaart, d.w.z. het wezen van Gods openbaring, als de methode welke de theologische wetenschap gebruikt om de haar eigen vraagstellingen te beantwoorden.

Met anderen woorden: in de fundamentele theologie wordt methodisch nagedacht over de wijze waarop wij, als gelovigen in een sterk geseclariseerde samenleving verantwoording kunnen afleggen van 'de hoop die in ons leeft' (1 Petrus 3, 14). In de cursus Fundamentele theologie I wordt - in de vorm van hoorcolleges - voornamelijk aandacht besteed aan de geschiedenis van het vak, aan het thema "bronnen van openbaring" en aan grondlijnen van en voor een theologische methode. Hoe, waar en wanneer heeft de goddelijke openbaring plaatsgevonden? De Fundamentele Theologie (minor) behandelt de volgende thematische vragen: Hoe heeft de kerk die goddelijke Openbaring aan latere generaties doorgegeven en welke zijn de mogelijkheden en voorwaarden van het menselijke subject om de goddelijke Openbaring te ontvangen? Door welke tekens en getuigenissen is deze goddelijke Openbaring geloofwaardig te maken en uit te dragen in deze tijd? De minor cursus legt zich vooral erop toe een uitleg te geven van de dogmatische constitutie Dei Verbum.

Literatuur:

Syllabus

Aanbevolen:

A. VAN DEN BEUKEL, *Met andere ogen, over wetenschap en het zoeken naar zin*, Baarn 1994.

J. WICKS, *Introduction to Theological Method* (vertaling in Italiaans en in Spaans), Piemme, Casale Monferrato 1994.

JOHANNES PAULUS II, *Fides et Ratio* (1999).

A. DULLES, *Models of Revelation*, Orbis Books, Maryknoll 1983.

L. ORSY, *The Church, learning and teaching*, Dominican Publications, Dublin 1987.

R. FISICHELLA, *Introduction to Fundamental Theology*, Piemme, Casale Monferrato 1996.

K. FERGUSON, *De dobbelstenen van God. Gelovige wetenschap of wetenschappelijk geloof?*, 's Gravenhage 1997.

F. SULLIVAN, *Creative Fidelity, Weighing and Interpreting Documents of the Magisterium*, Gill & Macmillan, Dublin 1996.

Constituties en Decreten van de 2de Vaticaans Oecume-

nisch Concilie, Hoofdstuk VIII, Dei Verbum. Stichting Ark, Leusden 1986.

Katechismus van de Katholieke Kerk, Utrecht 1995.

Toetsing: Schriftelijke opdracht
 Verstrekking opdracht: 25 juni 2011
 Inlevering opdracht uiterlijk: **1 november 2011**

Vak: **Fundamentele theologie II**

Code: B.III.1.II.

Credits: 2 EC

Variant: Major

Jaar: I-II

Docent: Dr. P. Berga Sorballa

Beschrijving: De cursus *Fundamentele theologie II* geeft, vooral in de vorm van werkcolleges, een verdieping van hetgeen summer is behandeld bij *Fundamentele theologie I*. De thema's die in deze cursus verder worden uitgediept, zijn o.a. geloof en rationaliteit; theologie en filosofie; theologie en cultuur; theologie en de overige wetenschappen.

Literatuur: Syllabus

Aanbevolen:

JOHANNES PAULUS II, *Fides et Ratio*, Utrecht 1999.

A. DULLES, *Models of Revelation*, Orbis Books, Maryknoll 1983.

J. WICKS, *Introduction to Theological Method* (vertaling in Italiaans en in Spaans) Piemme, Casale Monferrato 1994.

Toetsing: Schriftelijke opdracht
 Verstrekking opdracht: 27 mei 2011
 Inlevering opdracht uiterlijk: **1 november 2011**

Vak: **Ecclesiologie en oecumene I**

Code: B.III.5.I.

Credits: 3 EC

Variant: Minor

Jaar: III-V

Docent: Dr. M.A.L. Wagemaker

Beschrijving: Ecclesiologie en oecumenische theologie bestuderen de leer van de kerk en de principes van de deelname van de katholieke kerk aan de oecumenische beweging. In hoorcollege verband wordt het boek "Models of the Church" van

Kardinaal A. Dulles behandelt. De student leert om vanuit verschillend gezichtspunt te kijken naar de kerk om zowel een beter begrip te krijgen van de theologie over de kerk als oecumenische vraagstukken.

Literatuur: A. DULLES, *Models of the church. A critical assessment of the church in all its aspects*, tweede druk, Dublin 1988.

Verdere literatuur wordt in de colleges aangereikt.

Toetsing: Schriftelijke opdracht

Verstrekking opdracht: 27 november 2010

Inlevering opdracht uiterlijk: **29 januari 2010**

Vak: **Ecclesiologie en oecumene II**

Code: B.III.5.II.

Credits: 2 EC

Variant: Major

Jaar: III-V

Docent: Dr. M.A.L. Wagemaker

Beschrijving: De in de minorcursus geboden leerstof wordt uitgebreid en verdiept door de lezing van de concilie documenten *Lumen Gentium* en *Unitatis Redintegratio*, met aandacht voor hun theologische historische en theologische context.

Literatuur: Een uitgave van de concilie-documenten, bijv.: *Constituties en decreten van het tweede Vaticaans concilie*, Katholiek Archief, Amersfoort 1967 of herdruk.

Walter Kardinaal Kasper, *Harvesting the Fruits*, Londen 2009.

Toetsing: Schriftelijke opdracht

Verstrekking opdracht: 25 mei 2011

Inlevering opdracht uiterlijk: **2 juli 2011**

Vak: **Sacramentele theologie: inleiding I**

Code: B.III.7.1.I.

Credits: 2 EC

Variant: Minor

Jaar: III-V

Docent: Dr. E. Luijten

Beschrijving: De cursus biedt een uitgebreide inleiding op de sacramententheologie. Tevens worden enkele sacramenten meer in detail belicht: doopsel, eucharistie en boetesacrament. Opbouw van de cursus (onder voorbehoud): 1. Geschiedenis

sacramentsbegrip, 2. Werking van het sacrament, 3. Pneumatologisch moment in de katholieke sacramentenleer, 4. Doopsel en boetesacrament, 5. Eucharistie.

Literatuur: *De geloofsbelijdenis van de kerk. Katholieke catechismus voor volwassenen*, Utrecht 1986, pp.304 – 394. Literatuur beslaat twee delen (uit derde deel over de Geest): III Gemeenschap van heiligen – door woord en sacrament, en IV De zeven sacramenten. Het vijfde een laatste deel (eschatologie) wordt niet behandeld.

Toetsing: Schriftelijke opdracht

Verstrekking opdracht: 25 juni 2011

Inlevering opdracht uiterlijk: **1 november 2011**

Vak: **Sacramentele theologie: inleiding II**

Code: B.III.7.1.II.

Credits: EC

Variant: Major

Jaar: III-VI

Docent: Dr. A.J.T. van den Hout

Beschrijving: Als de lectuur van de Kerkvaders ons iets duidelijk maakt, dan is het wel dat de betekenis van de sacramenten in hoofdzaak te herleiden is tot hun Bijbelse achtergrond uit Oud en Nieuw Testament. Zij zijn eigenlijk niets anders dan de actuele en voor heel de tijd van de heilsgeschiedenis geldende voortzetting van de Magnalia Dei, Gods wondere daden, uit de geschiedenis van Israel en het leven van Jezus Christus. Zodoende is de rijk voorhanden Bijbelse symboliek van de sacramenten in de geschriften van de Kerkvaders geenszins literaire franje, maar zij is integendeel vertolking van hetgeen hun diepste zin uitmaakt (J. Daniélou). Ook de Thomistische Sacramententheologie leunt op zijn beurt sterk op Schriftuurlijke vindplaatsen en de geschriften van gangbare Kerkvaders.

In deze cursus zal bijzondere aandacht besteed worden aan het lezen en becomingentariëren van bronteksten van de hand van enkele Vaders en Sint Thomas van Aquino.

Literatuur: T.J. VAN BAVEL, *Sacrament bij Augustinus*, in: *Communio* 1999 (24/4), pp. 241-259.

O. CASEL, *Heilige Bronnen. XII Opstellen over Liturgie en Monnikendom*. Nederlandse vertaling door D.E. DEKKERS. Pretiosas Margaritas, deel I, St. Pietersabdij / Desclée de

- Brouwer, Steenbrugge-Brussel-Amsterdam, 1947.
- J. DANIELOU, *Bijbel en Liturgie. De bijbelse theologie van de sacramenten en de feesten volgens de kerkvaders*. Vertaling door J. HESSING en P. GEROLD, Desclée de Brouwer, Brugge-Utrecht, 1964 (voor het eerst verschenen in het Frans in 1962).
- J. HERMANS, *Kerkvaders en Sacramenten* (bloemlezing, 6 delen), Tabor, Brugge, 1985.
- A. MIRALLES, *I sacramenti cristiani. Trattato generale*, Apollinare Studi, (Università della Santa Croce), Roma, 1999.
- J. RATZINGER, *Die sakramentale Begründung christlicher Existenz*, in: G.L. MÜLLER (hrsg.), *Joseph Ratzinger Gesammelte Schriften. Band 11. Theologie der Liturgie. Die sakramentale Begründung christlicher Existenz*, Herder, Freiburg-Basel-Wien, 2008, pp. 197-214 (voor het eerst verschenen in 1966).
- J. RATZINGER, *Zum Begriff des Sakramentes*, ibidem, pp. 215-232 (voor het eerst verschenen in 1979).
- L. SCHEFFCZYK - A. ZIEGENAUS, *Katholische Dogmatik. Siebter Band. Die Heilsgegenwart in der Kirche. Sakramentenlehre* (A. ZIEGENAUS), MM Verlag, 2003.
- B. TESTA, *Sakramentenlehre*, Lehrbücher zur katholischen Theologie - Band IX, Bonifatius Verlag, Paderborn, 1997 (voor het eerst verschenen in het Italiaans in 1995).
- THOMAS VAN AQUINO, *Summa Theologica. Tertia Pars*, qq. LX-LXV.

Toetsing: Schriftelijke opdracht
 Verstrekking opdracht: 16 februari 2011
 Inlevering opdracht uiterlijk: **14 mei 2011**

Vak: **Kerkelijke documenten (a)**
 Code: B.III.8a.
 Credits: 0,5 EC
 Variant: Minor
 Jaar: I
 Docent: Mgr. dr. J. Hendriks
 Beschrijving: De studenten krijgen inzicht in de verschillende 'soorten' kerkelijke documenten, hun benaming en betekenis. Zij leren deze teksten lezen en interpreteren en krijgen een idee van de inhoudelijke samenhang van de uitingen van

het leergezag. Omschrijving van de leerstof: In deze cursus krijgen de studenten een inleiding tot het tweede Vaticaans concilie en een overzicht en bespreking van de grote thematische lijnen van de documenten van dit concilie aan de hand van de teksten. We staan met name stil bij *Lumen gentium*, *Nostra Aetate*, *Dignitatis Humanae*, *Gaudium et spes* en - voor zover de tijd het toelaat - bij *Sacrosanctum concilium*, *Dei verbum* en *Unitatis redintegratio*.

Literatuur:

Verplicht:

Een uitgave van de concilie-documenten, bijv.: *Constituties en decreten van het tweede Vaticaans concilie*, Katholiek Archief, Amersfoort 1967 of herdruk.

Als hulpmiddel bij het lezen van de concilie-documenten wordt gebruikt:

J. HENDRIKS, *Vaticanum II en verder...*, Colomba, tweede druk, Oegstgeest 2006.

Aanbevolen:

G. ALBERIGO (ed.), *Geschichte des zweiten vatikanischen Konzils (1962-1965)*, 5 delen, Mainz, Leuven, 1997vv.; ook in veel andere talen verschenen.

F. GIL HELLIN, *Constitutio dogmatica De Ecclesia Lumen Gentium. Concilii Vaticani II synopsis*, Roma 1997.

G. PHILIPS, *Dogmatische constitutie over de Kerk "Lumen gentium". Geschiedenis, tekst, commentaar*, 2 delen, Antwerpen 1967-1968.

F. MORRISSEY, M. THÉRIAULT, *Papal and curial pronouncements: their canonical significance in the light of the Code of canon law*, Faculty of canon law; St. Paul University, Ottawa 1995.

Toetsing:

Bij de beoordeling wordt de participatie tijdens de colleges betrokken. Er wordt een eindopdracht gevraagd die ongeveer vier bladzijden zal beslaan.

Verstrekking opdracht: 28 mei 2011

Inlevering opdracht uiterlijk: **25 juni 2011**

Vak: **Kerkelijke documenten (b)**
 Code: B.III.8b.
 Credits: 0,5 EC
 Variant: Minor
 Jaar: II
 Docent: Mgr. dr. J. Hendriks

Beschrijving: De studenten krijgen inzicht in de verschillende 'soorten' kerkelijke documenten, hun benaming en betekenis. Zij leren deze teksten lezen en interpreteren en krijgen een idee van de inhoudelijke samenhang van de uitingen van het leergezag. In dit gedeelte van de cursus wordt een overzicht gegeven van de voornaamste post-conciliaire kerkelijke documenten.

Literatuur:

Verplicht:

Een uitgave van de concilie-documenten, bijv.: *Constituties en decreten van het tweede Vaticaans concilie*, Katholiek Archief, Amersfoort, 1967 of herdruk.

Als hulpmiddel bij het lezen van de concilie-documenten wordt gebruikt:

J. HENDRIKS, *Kerkelijke Documenten. Inleiding en repertorium* (Tiltenberg Studies 4) Vogelenzang 2009.

Aanbevolen:

G. ALBERIGO (ed.), *Geschiede des zweiten vatikanischen Konzils (1962-1965)*, 5 delen, Mainz, Leuven 1997vv.; ook in veel andere talen verschenen.

F. GILHELLIN, *Constitutio dogmatica De Ecclesia Lumen Gentium. Concilii Vaticani II synopsis*, Roma 1997.

G. PHILIPS, *Dogmatische constitutie over de Kerk "Lumen gentium". Geschiedenis, tekst, commentaar*, 2 delen, Antwerpen 1967-1968.

F. MORRISEY, M. THÉRIAULT, *Papal and curial pronouncements: their canonical significance in the light of the Code of canon law*, Faculty of canon law; St. Paul University, Ottawa 1995.

Toetsing: Bij de beoordeling wordt de participatie tijdens de colleges betrokken. Een schriftelijk werkstuk wordt gevraagd van in totaal ongeveer vier bladzijden als antwoord op enkele vragen over de besproken / gelezen documenten.

Verstrekking opdracht:

8 januari 2011

Inlevering opdracht uiterlijk:

19 februari 2011

Vak: Fundamentele moraal I

Code: B.IV.1.I.

Credits: 2 EC

Variant: Minor

Jaar: I-II

Docent: Dr. H. van der Meer sj

- Beschrijving: Aan de orde komen:
1. Algemene inleiding. Waar haalt de katholieke moraaltheologie haar inhoud vandaan? Hoe spreekt Vaticanum II over het gebruik van de resultaten der wetenschappen in de moraaltheologie? Wat beduiden de "tekenen des tijds" voor de moraal? Bestaat er een specifieke katholieke, c.q. christelijke, moraaltheologie?
  2. Enkele algemene begrippen. Aan de orde komen:
    - (a) De zgn. "bronnen" van de moraliteit (het object van de handeling, de subjectieve bedoeling, de omstandigheden), intrinsiek goede handelingen, intrinsiek kwade handelingen en indifferente handelingen; situatie-moraal en teleologische moraal, dit alles aan de hand van de encycliek "*Veritatis splendor*" over enkele fundamentele kwesties van de katholieke moraal, d.d. 6 augustus 1993.
    - (b) Handelingen met "dubbel gevolg".
    - (c) Het tolereren van kwaad dat anderen doen.
    - (d) Medewerking verlenen aan het kwaad dat anderen doen.
    - (e) Het geweten.
    - (f) De zonde.
- Literatuur: *Verplicht:*
- Syllabus
 In de Syllabus nader aangeduide nummers uit Gaudium et Spes
 Catechismus van de Katholieke Kerk: 1749-1761; 1772-1801
 1846-1876.
- Aanbevolen:*
- JOHANNES PAULUS II, *Encycliek aan alle bisschoppen van de katholieke kerk over enkele fundamentele kwesties van de kerkelijke moraal Veritatis splendor*, 6-VIII-1993.
- Toetsing: Schriftelijke beantwoording van vragen. Men kan dit thuis doen, met gebruik van alle materiaal dat men ter beschikking heeft. Er wordt op vertrouwd dat men het wel geheel alleen doet, zonder enige ruggespraak met anderen.
- Verstrekking opdracht: 27 november 2010
- Inlevering opdracht uiterlijk: **29 januari 2011**
- Vak: **Fundamentele moraal II**
- Code: B.IV.1.II.
- Credits: 2 EC
- Variant: Major
- Jaar: I-II
- Docent: Dr. H. van der Meer sj

- Beschrijving: In deze uren wordt dieper ingegaan op de encycliek "*Veritatis splendor*" dan in de lessen Fundamentele moraal I mogelijk was..
- Literatuur: *Verplicht:*
JOHANNES PAULUS II, *Encycliek aan alle bisschoppen van de katholieke kerk over enkele fundamentele kwesties van de kerkelijke moraal* *Veritatis splendor*, 6-VIII-1993.
Aanbevolen:
H.W.M RIKHOF, & F.J.H. VOSMAN, *De schittering van de waarheid. Theologische reflecties bij de encycliek Veritatis splendor*, Uitgeverij Meinema, Zoetermeer 1994.
- Toetsing: schriftelijke opdracht
- Verstrekking opdracht: 18 februari 2011
- Inlevering opdracht uiterlijk: **2 april 2011**

Vak: **Moraal van de deugden**

Code: B.IV.2.

Credits: 3 EC

Variant: Major

Jaar: III-V

Docent: Dr. H. van der Meer SJ

Beschrijving: Op basis van de encycliek '*Evangelium vitae*' (1995) wordt een aantal thema's behandeld, zoals de vraag waarom het leven 'sacraal' is, en in welke situaties het aangetast kan worden (zelfopoffering, zelfverdediging, oorlog, doodstraf); verder een aantal concrete vragen omtrent euthanasie, abortus, waaronder ook de vragen rond wetgeving daaromtrent.

Literatuur: Ieder moet beschikken over:

- Encycliek '*Evangelium vitae*' (te vinden op internet)

- KKK. nrs. 2258-2330

Ter nadere bestudering aanbevolen:

- de syllabus die uitgereikt zal worden

- H. VAN DER MEER, *Moraaltheologische opmerkingen met betrekking tot het beweerde 'zelfbeschikkingsrecht' en de hulp bij zelfdoding*, in: 'De dood: Uitkomst voor het leven?' Geschrift van de Juristenvereniging Pro Vita, Amsterdam 1987, 71-87 (niet meer verkrijgbaar; er wordt een exemplaar ter beschikking gesteld om zelf te kopiëren).

-M. BUIJSEN (red.), *Onrechtmatig leven. Opstellen naar aanleiding van Baby Kelly*, uitgeverij Valkhof Pers, 'Annalen

Toetsing:	van het Thijmgenootschap' 94 (2006) afl. 1. Tegen het einde van de colleges wordt er een aantal vragen ter beantwoording uitgereikt. Men kan deze met gebruik van alle hulpmiddelen thuis uitwerken, waarbij erop vertrouwd wordt dat men deze opgave geheel en al alléén, dus zonder enige hulp van -, of enige ruggespraak met anderen vervult.
Verstrekking opdracht:	26 mei 2011
Inlevering opdracht uiterlijk:	2 juli 2011

Vak:	Sociale leer van de Kerk
Code:	B.IV.3.
Credits:	3 EC
Variant:	Minor
Jaar:	III-V
Docent:	Prof. dr. G. van Wissen
Beschrijving:	Van oudsher leert de Rooms-Katholieke Kerk dat het christelijk geloof ook implicaties heeft voor de inrichting van staat en samenleving. Dit in tegenstelling tot bepaalde groepen protestanten, zoals de Doopsgezinden (de 'Doperse mijdinghe' van het politieke en sociale leven) die van mening zijn dat een christen in het politieke en sociale leven niets te zoeken heeft. Met name vanaf de Middeleeuwen heeft de Kerk in een reeks conflicten met de Staat haar visie op staat en maatschappij kunnen verhelderen. De Oosterse Orthodoxe Kerken kregen hiervoor als 'religieuze verlengstukken' van de Staat, eerst in Byzantium en later in de diverse opvolgers-staten, hiertoe niet de gelegenheid, zij het dat recentelijk ook bij deze kerken meer belangstelling ontstaat voor een sociale leer. In 1891 brak een nieuwe episode aan met de publicatie door paus Leo XIII van de encycliek <i>Rerum Novarum</i> . Hiermee wilde de Kerk een duidelijk en principieel antwoord geven op de sociale noden van die tijd door het aandragen van de grondslagen van de Katholieke Sociale Leer verder uit te breiden en aan de vragen en noden van de tijd aan te passen. In de cursus bespreken wij aan de hand van de sociale encyclieken de grondslagen en ontwikkelingen van deze Katholieke Sociale Leer en confronteren wij hedendaagse sociale en politieke ontwikkelingen met de uitgangspunten van deze leer.

Literatuur: PONTIFICAL COUNCIL FOR JUSTICE AND PEACE, *Compendium of the social doctrine of the Church*, Libreria Editrice Vaticana, Città del Vaticano 2004; Mogelijk is bij aanvang van de colleges de Nederlandse vertaling verschenen.

Het speciale nummer van *Communio*, sept-dec. 2005, Geloof & Inrichting van de Samenleving. Opstellen over de huidige betekenis van de sociale leer van de Kerk.

Toetsing: Schriftelijke opdracht

Verstrekking opdracht: 28 mei 2011

Inlevering opdracht uiterlijk: **2 juli 2011**

Vak: **Seksuele moraal en theologie van het lichaam I**

Code: B.IV.4.1.

Credits: 2 EC

Variant: Minor

Jaar: I-II

Docent: Drs. S. van Aken, mevrouw drs. L. van Aken-de Graaf

Beschrijving: Hoewel seksuele moraal in eerste instantie gericht lijkt op één van de menselijke gedragingen, zal tijdens de lessen duidelijk worden dat de moraal voor een groot stuk gebaseerd is op basisbeginselen van het geloof en christelijke antropologie. Omgekeerd zal ook aandacht worden besteed aan seksualiteit als eigenheid die het Christendom kan doen begrijpen.

De Theologie van het Lichaam kan beschouwd worden als een benadering van de mens vanuit met een adequate antropologie. Deze compleet vernieuwende kijk op de mens wordt veelal gezien als mogelijke nieuwe revolutie binnen de theologie.

Door de Theologie van het Lichaam, die door Johannes Paulus II ontwikkeld is, kunnen veel kerkelijke opinies t.a.v. seksualiteits-issues begrepen worden. Deze opinies (te denken valt aan anticonceptie, seks voor het huwelijk, masturbatie, kuisheid etc.) komen dan ook doorheen de cursus aan de orde.

De minor behandelt het eerste deel van de Theologie van het Lichaam ("De oorsprong") en vormt daarmee een goede basis voor de major, waarin eveneens het tweede deel ("De verlossing van het hart") aan de orde zal komen.)

Literatuur:

Verplicht:

JOHN PAUL II, *Man and Woman He Created Them, a theology of the body*, Pauline Books & Media, Boston 2006, pag. 131-223.

Daarnaast zal de cursus ondersteund worden door een collegedictaat.

Aanbevolen:

JOHANNES PAULUS II, *'Uomo e Donna lo creò'. Catechesi sull'amore umano*, Città Nuova Editrice, Roma 2001.

C. WEST, *Theology of the Body explained, A commentary on John Paul II's "Gospel of the Body"*, Pauline Books & Media, Boston 2003.

C. WEST, *Good News about Sex and Marriage, Answers to Your Honest Questions about Catholic Teaching*, St. Anthony Messenger Press, Ohio 2004.

A. SCOLA, *The nuptial Mystery*, Wm. B. Eerdmans, Publishing Co., Michigan 2005.

Toetsing:

Schriftelijke opdracht

Verstrekking opdracht:

2 april 2011

Inlevering opdracht uiterlijk:

7 mei 2011

Vak:

Seksuele moraal en theologie van het lichaam II

Code:

B.IV.4.II.

Credits:

2 EC

Variant:

Major

Jaar:

I-II

Docent:

Drs. S. van Aken, mevrouw drs. L. van Aken-de Graaf

Beschrijving:

Met Seksuele moraal en Theologie van het lichaam I als basis, wordt in deze cursus dieper ingegaan op morele vragen rondom seksualiteit. Begrippen als 'de huwelijkse betekenis van het lichaam', 'de oorspronkelijke naaktheid', en 'de oorspronkelijke gemeenschap' worden in het licht geplaatst van onze huidige cultuur en onze menselijke ervaringen. De basisbeginselen worden daarmee bron van innerlijke verwezenlijking, en daardoor uitgangspunten voor de pastorale praktijk.

Kernmateriaal voor de cursus wordt gevormd door de tweede cyclus van de Theologie van het Lichaam: "de verlossing van het hart".)

Literatuur: *Verplicht:*
 JOHN PAUL II, *Man and Woman He Created Them, a theology of the body*, Pauline Books & Media, Boston 2006, pag. 131-223.
 Daarnaast zal de cursus ondersteund worden door een collegedictaat.

Aanbevolen:

A. SCOLA, *The nuptial Mystery*, Wm. B. Eerdmans, Publishing Co., Michigan 2005.
 H.U. VON BALTHASAR, *Christlicher Stand*, Johannes Verlag, Einsiedeln 1977.
 M. RHONHEIMER, *Sexualität und verantwortung*, IMABE, Wien 1995.

Toetsing: Schriftelijke opdracht
 Verstrekking opdracht: 27 mei 2011
 Inlevering opdracht uiterlijk: **25 juni 2011**

Vak: **Theologie van de spiritualiteit I**

Code: B.IV.6.I

Credits: 1 EC

Variant: Minor

Jaar: I-II

Docent: Dr. ir. E. van Heyst sss & mr. dr. C. van der Ploeg

Beschrijving: Enkele thema's uit de theologie van de spiritualiteit zullen besproken worden door deskundigen: Eucharistische spiritualiteit (a) en heiliging van het dagelijks werk (b).

Literatuur: Literatuur wordt tijdens de colleges aangegeven.

Toetsing: Schriftelijke opdrachten

	Verstrekking:	Inlevering uiterlijk:
Eucharistische spiritualiteit:	8 januari 2011	19 februari 2011
Heiliging dagelijks leven:	29 januari 2011	12 maart 2011

Vak: **Theologie van de spiritualiteit II**

Code: B.IV.6.II.

Credits: 1

Variant: Major

Jaar: I-II

Docent: A. Kortekaas osb, drs. Th. van Adrichem ofm, drs. J. Smith, dr. J. Bots sj

Beschrijving: In deze cursus worden onder meer vier grote scholen uit de

katholieke spiritualiteitstraditie ingeleid: de benedictijnse (a), de franciscaanse (b), de karmelitaanse (c) en de ignatiaanse (d).

Literatuur: Literatuur wordt tijdens de colleges aangegeven.

Toetsing: Schriftelijke opdrachten

	Verstrekking:	Inlevering uiterlijk:
Benedictijnse spiritualiteit	23 oktober 2010	27 november 2010
Franciscaanse spiritualiteit:	13 november 2010	18 december 2010
Karmelitaanse spiritualiteit	14 mei 2011	25 juni 2011
Ignatiaanse spiritualiteit	2 juli 2011	1 november 2011

Vak: **Canoniek recht 1**

Code: B.VI.1.

Credits: 2 EC

Variant: Minor

Jaar: III-V

Docent: Dr. B. Putter

Beschrijving: In deze cursus wordt een overzicht gegeven van de hoofdlijnen van het canoniek recht. Met name zullen we de voornaamste aspecten van het huwelijksrecht bespreken, alsmede de structuur van de katholieke Kerk, de bediening van de sacramenten en de verkondiging van het woord van God.

Literatuur: *Verplichte literatuur:*

J. HENDRIKS, *Kerkelijk recht. Handboek voor de pastorale praktijk met de bijzondere bepalingen voor Nederland*, Colomba, Oegstgeest, 1998.

Aanbevolen literatuur:

J. HENDRIKS, *Volk van God. Structuur en inrichting van de Rooms-Katholiek Kerk volgens het Wetboek van Canoniek Recht (cc. 204-746)*, Colomba, Oegstgeest, 2006.

J. HENDRIKS, *Huwelijksrecht, Canon 1055-1165 van het Wetboek van Canoniek Recht*, Colomba, Oegstgeest, Tabor, Brugge, 1995.

Toetsing: De studenten krijgen casussen voorgelegd en enkele algemene vragen waardoor zij blijf geven de lesstof te hebben verwerkt.

Verstrekking opdracht: 25 juni 2011

Inlevering opdracht uiterlijk: **1 november 2011**

- Vak: **Canoniek recht 3**
 Code: B.VI.3.
 Credits: 2 EC
 Variant: Major
 Jaar: VI
 Docent: Dr. B. Putter
 Beschrijving: In deze cursus zal de verkondigingstaak van de Kerk besproken worden, in het bijzonder de prediking van het woord Gods en het catechetisch onderricht. Tevens zal het sacramentenrecht behandeld worden, waarbij de nadruk zal liggen op doopsel, vormsel en Eucharistie. Ook zal ingegaan worden op actuele thema's als regiovorming in het bisdom Haarlem-Amsterdam, kerksluiting en uittreding uit de Kerk bij formele act en de gevolgen daarvan.
- Literatuur: *Verplichte literatuur:*
 J. HENDRIKS, *Kerkelijk recht. Handboek voor de pastorale praktijk met de bijzondere bepalingen voor Nederland*, Colomba, Oegstgeest, 1998.
Aanbevolen literatuur:
 J. HENDRIKS, *Volk van God. Structuur en inrichting van de Rooms-Katholiek Kerk volgens het Wetboek van Canoniek Recht (cc. 204-746)*, Colomba, Oegstgeest, 2006.
 B. PUTTER, *De bedienaren van de "munus docendi" van de Kerk*, in: B. PUTTER/J. VIJGEN, *Voor een missionaire Kerk, verzamelde opstellen*, Vogelenzang, 2010, 95-114.
 B. PUTTER, *Verwijdering uit de ledenadministratie. Kerkrechtelijke notities rond een nieuw document, Communio 1* (2007), 69-76.
- Toetsing: De studenten krijgen een schriftelijke opdracht waardoor zij blijk geven de lesstof te hebben verwerkt.
- Verstrekking opdracht: 14 mei 2011
 Inlevering opdracht uiterlijk: **2 juli 2011**

- Vak: **Patrologie en Oude Kerkgeschiedenis**
 Code: B.VII.2.
 Credits: 3 EC
 Variant: Major
 Jaar: VI
 Docent: Dr. G.J.C. Snoek
 Beschrijving: Deze cursus beoogt een inleiding tot de grote christelijke auteurs van de Oude Kerk en de kerkelijke en maatschap-

pelijke context waarin ze hebben geleefd en gewerkt. Exemplarisch zullen enkele kerkvaders en hun geschriften worden belicht die een grote invloed hebben uitgeoefend op het geloofsverstaan en de theologie

Literatuur: H.R. DROBNER, *Lehrbuch der Patrologie*, Freiburg 1994.
Verdere literatuur wordt in de colleges aangegeven.

Aanbevolen:

B. ALTANER & A. STUIBER, *Patrologie*, Freiburg i.B., 1980.

H. KRAFT, *Einführung in die Patrologie*, Darmstadt, 1991.

E.P. MEIJERING, *Klassieke gestalten van het christelijk geloven en denken*, Amsterdam, 2001.

S. HAUSAMMANN, *Alte Kirche*, I, *Frühchristliche Schriftsteller*, II, *Vervolgings- und Wendezeit der Kirche*, III, *Gottes Dreiheit - des Menschen Freiheit*, IV, *Das Christusbekenntnis in Ost und West*, Neukirchner Verlag, Neukirchen-Vluyn, 2001-2004.

P. TROUILLEZ, *Van Petrus tot Constantijn. De eerste christenen*, Leuven, 2002.

Toetsing: Schriftelijke opdracht

Verstrekking opdracht: 27 mei 2011

Inlevering opdracht uiterlijk: **2 juli 2011**

Vak: **Godsdienstsociologie**

Code: B.VIII.3.

Credits: 2 EC

Variant: Major

Jaar: I-II

Docent: Dr. E. Sengers

Beschrijving: In dit college leert u op een sociologische manier te kijken naar veranderingen in kerk en religie en Nederland en leert u dit te plaatsen in het kader van veranderingen in de samenleving in het algemeen. Thema's die aan de orde komen zijn: 1. wat is sociologie en wat is de verhouding kerk en samenleving? 2. godsdienstige organisatievorming 3. modernisering van de samenleving.

Literatuur: G. DEKKER & H.C. STOFFELS, *Godsdienst en samenleving. Een introductie in de godsdienstsociologie*, 8^e druk, Kok, Kampen 2009.

Toetsing: Take-home tentamen waarbij aan de hand van de literatuur en de collegestof op een sociologische manier gereageerd

moet worden op drie stellingen. Deze drie stellingen zijn ontleend aan de drie hierboven beschreven thema's. In uw reactie moet u laten zien dat u de stof heeft bestudeert, beheerst en er zelfstandig en kritisch mee om kunt gaan. Voor de beantwoording van elke stelling mag maximaal één A4 gebruikt worden (in 12pts lettertype met normale bladspiegel).

Verstrekking opdracht: 23 oktober 2010
Inlevering opdracht uiterlijk: **27 november 2010**

Vak: **Didactiek**

Code: B.X.3.

Credits: 3 EC

Variant: Minor

Jaar: III-V

Docent: Drs. P.H. Dieben

Beschrijving: Didactiek is een onderdeel van de onderwijskunde, dat een leer ontwikkelt met betrekking tot het leren en onderwijzen in hun onderlinge samenhang.

Onderscheiden worden een algemene en een vakdidactiek. De cursus tracht inzicht te geven in en vaardigheid om om te gaan met de organisatie van een onderwijsleersituatie. op een zodanige wijze, dat leerlingen / cursisten op een optimale wijze, vanuit hun eigen beginsituatie, kennis en / of vaardigheden verwerven aan de hand van bepaalde leerstof. Tevens wordt een overzicht gegeven van en een instrument aangereikt om te beoordelen gangbare onderwijsmethoden in de catechese van school en kerkgemeenschap.

Naast theorie wordt in enkele praktische colleges de studenten geleerd om vorm te geven aan leerprocessen binnen de catechese. Er wordt daarbij stil gestaan bij het opzetten van een leerplan, het vervaardigen van een cursus, het voorbereiden van lessen, het aansluiten bij de beginsituatie van de leerlingen / cursisten, het gebruik van verschillende didactische werkvormen en het evalueren van het onderwijsleerproces.

Literatuur: *Verplicht:*

T. GEERLIGS & T.J. VAN DER VEEN, *Lesgeven en zelfstandig leren*, Van Gorcum, Assen 2006, het hoofdstuk over werkvormen.

B. LAGERWERF & F. KORTHAGEN, *Een leraar van klas-
se, een goed docent worden en blijven*, Soest 2006, deel I
en II.

Aanbevolen:

G.D.J. DINGEMANS, *In de leerschool van het geloof*, Kok,
Kampen 1986.

Toetsing: Take-home tentamen. Naar keuze een beoordeling van een
catechetische methode of het ontwerpen en verantwoorden
van een catechetische lessencyclus van tenminste 4 les-
sen.

Verstrekking opdracht: 28 mei 2011

Inlevering opdracht uiterlijk: **1 november 2011**

Vak: **Pastorale gespreksvoering**

Code: B.X.4.1.

Credits: 2 EC

Variant: Minor

Jaar: III-V

Docent: F. Geels

Beschrijving: In dit onderdeel van de leergang leert de student over de
professie van het helpende gesprek in het algemeen: hou-
ding, mogelijkheden en gevaren van verschillende soorten
interventies, opbouw, voortgang en afronding. Vervolgens
leert de student over het typisch eigene van het pastorale
gesprek: het helpende gesprek in de context van geloven,
gevoerd door iemand die daartoe door de kerk geroepen is.
Tenslotte wordt aandacht gegeven aan enkele specifieke
categorieën van pastorale gesprekken, zoals de voorberei-
ding op de sacramenten van doopsel en huwelijk en het
gesprek bij het overlijden van een dierbare. Tijdens de cur-
susdagen zal het accent liggen op het inoefenen van het
pastorale gesprek, met gebruikmaking van verschillende
methodieken, zoals het rollenspel. In een later stadium zal
er ook aandacht worden gegeven aan verbatim analyse.

Literatuur: Literatuur wordt tijdens de colleges aangegeven.

Toetsing: Schriftelijke opdracht

Verstrekking opdracht: 25 juni 2011

Inlevering opdracht uiterlijk: **1 november 2011**

Vak:	Pastorale gespreksvoering: Omgaan met verlies
Code:	B.X.4.3.
Credits:	2 EC
Variant:	Major
Jaar:	VI
Docent:	F. Geels & C. van Opzeeland
Opmerking:	Deze cursus wordt aangeboden in het kader van de diocesane vorming en toerusting. Voor deze cursus geldt een eigen aannameprocedure. Het aantal plaatsen is beperkt. In principe staat deze cursus open voor alle deelnemers aan de diaken- en catechistenopleiding en andere studenten die belangstelling voor en enige ervaring met het pastoraal gesprek hebben. Verdere informatie is te verkrijgen bij de studiefprefect.
Beschrijving:	Crisis, verlies en trauma komen op het levenspad van ieder mens. Vroeg of laat en in meer of minder ingrijpende mate. Verhuizen, afscheid nemen van je schooltijd, verlies van gezondheid, losgerukt worden van vrienden of burens, de kinderen die het huis uitgaan, het wegllopen van een kind, echtscheiding, een tragisch ongeluk, het heengaan van een dierbare. Soms heelt de tijd de wonden, maar al te vaak moet een mens door met krassen op zijn ziel. Deze cursus focust op pastorale vragen. Wat doen crisis, verlies en trauma met een mens? Aan welk gedrag kun je deze ingrijpende gebeurtenissen herkennen? Welke vormen van pastorale aandacht en ondersteuning zijn heilzaam? Wat kunnen ingrijpende gebeurtenissen overhoop halen, welke plaats krijgen zij in het levensverhaal van een mens en wat betekenen zij voor zijn Godsgeloof?
Literatuur:	R. GANZEVOORT & J. VISSER, <i>Zorg voor het verhaal</i> , Zoetermeer 2009.
Toetsing:	Beoordeling vindt plaats op basis van participatie.

Vak:	Catechese: De eerste verkondiging
Code:	B.X.6.2.
Credits:	3 EC
Variant:	Major
Jaar:	VI
Docent:	J. Smith
Opmerking:	Deze cursus wordt aangeboden in het kader van de diocesane vorming en toerusting en staat open voor alle studen-

ten van het Sint-Bonifatiusinstituut. Voor deelname dient u zich aan te melden bij de studiefprefect.

Beschrijving: Hoe kunnen we als christenen in gesprek gaan met mensen van nu, jong en oud? Waar vinden we een gezamenlijke basis en woordgebruik? Wat is kern en wat is bijzaak in die dialoog? Sinds de 4de eeuw kent de Kerk naast catechese ook de pre-catechese, de eerste verkondiging. Kan deze in onze tijd en onze parochies opnieuw vorm krijgen? In deze cursus de pre-catechese in de context van de theologie en het kerkelijke spreken erover behandeld. Verder poogt de cursus meer inzicht te geven in de specifieke maatschappelijke / culturele context die het uitgangspunt is voor vormen van pre-catechese in Nederland en worden mogelijkheden en methoden van hedendaagse pre-catechese besproken.

Literatuur: Literatuur wordt tijdens de bijeenkomsten aangegeven.

Toetsing: Schriftelijke opdracht

Verstrekking opdracht: 26 februari 2011

Inlevering opdracht uiterlijk: **16 april 2011**

16. Stagebeschrijvingen

Stage: **Doelstellingen stages diakenopleiding**

Code: B.X.D.

Beschrijving:

Doel van de stages is de kandidaat te laten groeien in de houding en vaardigheden die nodig zijn om vruchtbaar te kunnen werken op de drie terreinen van dienstbetoon (*diaconia*) waarop hij zich voorbereidt: dat van de diaconie (*diaconia caritatis*), de liturgie (*diaconia liturgiae*) en verkondiging (*diaconia verbi*). Het accent zal daarbij op de diaconie liggen. Om zich een pastorale houding eigen te kunnen maken en zich te oefenen in (pastorale) communicatie, zal tevens aandacht worden besteed aan pastorale gespreksvoering.

1. Diaconie (*diaconia caritatis*)

Bij de stages wordt telkens gelet op mogelijkheden de diaconale dimensie nader te leren kennen en de zorg voor de diaconie in te oefenen. Een deel van de stagetijd zal in hoofdzaak gericht zijn op het werkveld van de diaconie. Wanneer de stageplaats een parochie is, treedt, indien mogelijk, de

stagiair in contact met de Parochiële Caritas Instelling en neemt hij deel aan een M.O.V.-groep.

2. Liturgie (*diaconia liturgiae*)

Wanneer de stageplaats een parochie is, kan de stagiair deelnemen aan bijvoorbeeld een liturgische werkgroep of een avondwakegroep. Bij voorkeur zal hij betrokken worden bij de voorbereiding op de sacramenten, met name doopsel en huwelijk. In de loop van de stage kan hij tijdens de liturgie functioneren als lector en/of acoliet. De liturgische oefening wordt verzorgd door een docent van de opleiding.

3. Verkondiging (*diaconia verbi*)

Gedurende de stages oefent de stagiair zich om het woord te voeren. Tijdens de liturgie is dit mogelijk door het houden van openingswoordjes en overwegingen in een gebedsdienst of avondwake. Het is aan te bevelen dat de stagiair zich in het begin van de stage tijdens de liturgie aan de parochie voorstelt, waarbij hij ook aandacht besteedt aan zijn roeping. Als lector kan hij zich bij de schriftlezing en de voorbeden in het voorlezen oefenen. Naar gelang de aanleg en kwaliteiten van de stagiair kan hij ook aandacht geven aan catechese, zowel aan kinderen als aan volwassenen. Ook kan hij enkele stukjes schrijven voor het parochieblad.

4. Pastorale gespreksvoering

Tijdens de stages oefent de stagiair de pastorale gespreksvoering door - in overleg met de stagebegeleider/supervisor en de werkbegeleider - huisbezoeken af te leggen. Te denken valt aan (ernstig) zieken, nabestaanden van overledenen, nieuw aangekomenen in een parochie, ouders van dopelingen, gezinnen met een vormeling en huwelijkskandidaten. Tenslotte kan men denken aan groepen die de pastor ter plaatse nauwelijks bereikt, zoals bijvoorbeeld jongeren en randkerkelijken.

Voor de organisatie van de stages, zie *10. Pastorale vorming*, pag. 20.

Stage: **Doelstellingen stages catechistenopleiding**

Code: X.C.

Beschrijving:

Het algemene doel van de stages is de studenten in de gelegenheid stellen zich de houding en vaardigheden eigen te maken die nodig zijn voor een vruchtbare invulling van hun functie als catechist. De studenten kunnen voor de toekomstige uitoefening van hun taak kiezen voor een meer ca-

techetisch of een meer pastoraal accent. Deze accentzetting werkt door in de feitelijke invulling van de stages. De volgende werkvelden, die elkaar kunnen overlappen, worden onderscheiden:

1. Pastoraat

Tijdens de stages oefenen de stagiairs zich in pastorale vaardigheden, met name pastorale gespreksvoering, door, in overleg met de stagebegeleider/supervisor en de werkbegeleider, huisbezoeken af te leggen. Te denken valt aan zieken, nabestaanden van overledenen, nieuw aangekomenen in een parochie, ouders van dopelingen, gezinnen met een vormeling en huwelijkskandidaten. Tenslotte kan men denken aan groepen die de pastor ter plaatse soms nauwelijks bereikt, zoals jongeren en randkerkelijken.

2. Catechese en verkondiging

De stagiairs oefenen zich in schriftelijke en verbale vaardigheden, (geloofs)communicatie met en (geloofs)overdracht aan personen en groepen, bijvoorbeeld in catecheselessen in of buiten de school, kindernevendiensten, geloofscursussen, gespreksgroepen, bijdragen aan het parochieblad, voorlezen en overwegingen in de liturgie, enz.

3. Diaconie

De stagiairs maken kennis met het diaconale werkveld en oefenen een diaconale gevoeligheid in voor minderbedeelden, kansarmen en noodlijdenden, bijvoorbeeld in een M.O.V.-, rouwverwerkings-, of ziekenbezoekgroep.

4. Liturgie

De stagiairs oefenen zich in het voorbereiden van en bijdragen aan (sacramentele) liturgische vieringen. Bij de voorbereiding wordt onder meer gedacht aan de doop-, communie-, vormsel- en huwelijksvoorbereiding. Verder kunnen de stagiairs in liturgische vieringen bijvoorbeeld voorlezen, buiten de Eucharistieviering een overweging houden, de voorbeden maken en verrichten en de heilige communie uitreiken.

Voor de organisatie van de stages, zie *10. Pastorale vorming*, pag. 20.

17. Studieprogramma

ROOSTER 2010 / 2011						
	Jaar I	Jaar II	Jaar III	Jaar IV	Jaar V	Jaar VI
zaterdag 28 augustus 2010			collegedag major & minor			
1	B.IV.1.I. Fundamentele moraal I (H. van der Meer)		B.IV.3. Sociale leer van de Kerk (G. van Wissen)			
2						
3						
4	B.III.1.I. Fundamentele theologie I (P. Berga Sorballa)		B.III.5.I. Ecclesiologie en oecumene I (M. Wagemaker)			
5						
6						
7	B.0.1a. Inl. studie theologie (a) (B. Hartmann)	B.III.8b. Kerkelijke documenten (b) (J. Hendriks)				
zaterdag 11 september 2010			collegedag major & minor			
1	B.IV.1.I. Fundamentele moraal I (H. van der Meer)		B.III.7.1.I. Sacramententheologie: inleiding I (E. Luijten)			
2						
3						
4	B.III.1.I. Fundamentele theologie I (P. Berga Sorballa)		B.III.5.I. Ecclesiologie en oecumene I (M. Wagemaker)			
5						
6						
7	B.0.1a. Inl. studie theologie (a) (B. Hartmann)	B.III.8b. Kerkelijke documenten (b) (J. Hendriks)				
woensdag 6 oktober 2010			collegedag major			
1	B.VIII.3. Godsdienstsociologie (E. Sengers)		B.III.7.1.II. Sacramententheologie: inleiding II (A. van den Hout)			
2						
3						
4			B.IV.2. Moraal van de deugden (H. van der Meer)		B.VII.2. Patrologie (J. Snoek)	
5						
6	B.III.1.II. Fundamentele theologie II (P. Berga Sorballa)					
7						

	Jaar I	Jaar II	Jaar III	Jaar IV	Jaar V	Jaar VI	
donderdag 7 oktober 2010							
			collegedag major				
1	B.III.1.II. Fundamentele theologie II (P. Berga Sorballa)		B.III.7.1.II. Sacramententheologie: inleiding II (A. van den Hout)				
2							
3							
4							
5	B.I.1. Geschiedenis van de filosofie (J. Verburgt)		B.IV.2. Moraal van de deugden (H. van der Meer)			B.VII.2. Patrologie (J. Snoek)	
6							
7							
vrijdag 8 oktober 2010							
			collegedag major				
1	B.VIII.3. Godsdienstsociologie (E. Sengers)		B.IV.2. Moraal van de deugden (H. van der Meer)				
2							
3							
4							
5	B.I.1. Geschiedenis van de filosofie (J. Verburgt)		B.III.5.II. Ecclesiologie en oecumene II (M. Wagemaker)				
6							
7							
zaterdag 9 oktober 2010							
			collegedag major & minor				
1	B.IV.1.I. Fundamentele moraal I (H. van der Meer)		B.IV.3. Sociale leer van de Kerk (G. van Wissen)				
2							
3							
4	B.III.1.I. Fundamentele theologie I (P. Berga Sorballa)		B.III.5.I. Ecclesiologie en oecumene I (M. Wagemaker)				
5							
6							
7	B.0.1a. Inl. studie theologie (a) (B. Hartmann)	B.III.8b. Kerkelijke documenten (b) (J. Hendriks)					
donderdag 14 oktober 2010							
			baccalaureaatsexamen				
zaterdag 16 oktober 2010							
			bezinningsdag (J. Smith)				
zaterdag 23 oktober 2010							
			collegedag major				
1	B.IV.6.IIa. Theologie van de spiritualiteit (a) Benedictijnse spiritualiteit (A. Kortekaas)		B.II.4.3. Bijbelse exegese Oude Testament: Literaire kritiek (A. Jaakke)				
2							
3							
4	B.VIII.3. Godsdienstsociologie (E. Sengers)		B.II.7. Bijbelse theologie Nieuwe Testament (R. Gouw)			B.VI.3. Canoniek recht (B. Putter)	
5						B.VII.2. Patrologie (J. Snoek)	
6							
7			B.III.7.1.II. Sacramententheologie: inleiding II (A. van den Hout)				

	Jaar I	Jaar II	Jaar III	Jaar IV	Jaar V	Jaar VI							
zaterdag 18 december 2010							collegedag major & minor						
1	B.III.1.1. Fundamentele theologie I (P. Berga Sorballa)		B.IV.3. Sociale leer van de Kerk (G. van Wissen)										
2													
3	B.II.2.1. Inleiding Oude Testament: Tora (A. Jaakke)		B.X.3. Didactiek (P.H. Dieben)										
4													
5	B.II.3.2. Inleiding Nieuwe Testa- ment: Johannes (R. Gouw)												
6													
7													
zondag 19 december 2010							bezinningsdag (G. Wilkens)						
zaterdag 8 januari 2011							collegedag major & minor						
1	B.IV.6.1a. Theologie van de spiritu- aliteit I (a) Eucharistische spiritu- aliteit (E. van Heyst)		B.X.3. Didactiek (P.H. Dieben)				B.VI.3. Cano- niek recht (B. Putter)						
2													
3													
4	B.III.1.1. Fundamentele theologie I (P. Berga Sorballa)		B. VI.1. Canoniek recht (B. Putter)				B.VII.2. Patro- logie (J. Snoek)						
5													
6													
7	B.0.1a. Inl. stu- die theologie (a) (B. Hartmann)	B.III.8b. Kerke- lijke documen- ten (b) (J. Hendriks)	B.X.4.2. Pastorale gespreksvoering (F. Geels)										
zaterdag 22 januari 2011							cursusdag						
B.X.4.3. Pastorale gespreksvoering Omgaan met crisis, verlies en trauma in de pastorale zorg (F. Geels & C. van Opzeeland) 10.00 - 15.30 uur				B.X.6.2. Catechese: De eerste verkondiging (J. Smith) 10.30 - 16.00 uur									
zaterdag 29 januari 2011							collegedag major & minor						
1	B.IV.6.1b. Theologie van de spiritu- aliteit I (b) Heiliging van het dage- lijks leven (C. van der Ploeg)		B.III.7.1.1. Sacramententheologie: inleiding I (E. Luijten)										
2													
3													
4	B.IV.4.1. Seksuele moraal en theo- logie van het lichaam I (S. & L. van Aken)		B.X.3. Didactiek (P.H. Dieben)										
5													
6													
7													
zaterdag 5 februari 2011							cursusdag						
B.X.4.3. Pastorale gespreksvoering Omgaan met crisis, verlies en trauma in de pastorale zorg (F. Geels & C. van Opzeeland) 10.00 - 15.30 uur													

	Jaar I	Jaar II	Jaar III	Jaar IV	Jaar V	Jaar VI
zaterdag 12 februari 2011 cursusdag						
B.X.4.3. Pastorale gespreksvoering Omgaan met crisis, verlies en trauma in de pastorale zorg (F. Geels & C. van Opzeeland) 10.00 - 15.30 uur			B.X.6.2. Catechese: De eerste verkondiging (J. Smith) 10.30 - 16.00 uur			
woensdag 16 februari 2011 collegedag major						
1	B.IV.1.II. Fundamentele moraal II (H. van der Meer)		B.II.4.3. Bijbelse exegese Oude Testament: Literaire kritiek (A. Jaakke)			
2						
3						
4	B.III.1.II. Fundamentele theologie II (P. Berga Sorballa)		B.III.7.1.II. Sacramenttheologie: inleiding II (A. van den Hout)			
5						
6	B.IV.1.II. Fundamentele moraal II (H. van der Meer)					
7						
donderdag 17 februari 2011 collegedag major						
1	B.IV.1.II. Fundamentele moraal II (H. van der Meer)		B.III.5.II. Ecclesiologie en oecumene II (M. Wagemaker)			
2						
3						
4	B.III.1.II. Fundamentele theologie II (P. Berga Sorballa)		B.II.7. Bijbelse theologie Nieuwe Testament (R. Gouw)			
5						
6	B.IV.1.II. Fundamentele moraal II (H. van der Meer)					
7						
vrijdag 18 februari 2011 collegedag major						
1	B.IV.1.II. Fundamentele moraal II (H. van der Meer)		B.II.4.3. Bijbelse exegese Oude Testament: Literaire kritiek (A. Jaakke)			
2						
3						
4						
5	B.III.1.II. Fundamentele theologie II (P. Berga Sorballa)		B.II.7. Bijbelse theologie Nieuwe Testament (R. Gouw)		B.VII.2. Patrologie (J. Snoek)	
6						
7						
zaterdag 19 februari 2011 collegedag major & minor						
1	B.III.1.I. Fundamentele theologie I (P. Berga Sorballa)		B.IV.3. Sociale leer van de Kerk (G. van Wissen)			
2						
3	B.II.2.1. Inleiding Oude Testament: Tora (A. Jaakke)		B. VI.1. Canoniek recht (B. Putter)			
4						
5	B.II.3.2. Inleiding Nieuwe Testament: Johannes (R. Gouw)		B.X.4.2. Pastorale gespreksvoering (F. Geels)			
6						
7						

	Jaar I	Jaar II	Jaar III	Jaar IV	Jaar V	Jaar VI
zaterdag 26 februari 2011 cursusdag						
			B.X.6.2. Catechese: De eerste verkondiging (J. Smith) 10.30 - 16.00 uur			
zaterdag 5 maart 2011 cursusdag						
B.X.4.3. Pastorale gespreksvoering Omgaan met crisis, verlies en trauma in de pastorale zorg (F. Geels & C. van Opzeeland) 10.00 - 15.30 uur						
zondag 6 maart 2011 bezinningsdag (G. Wilkens)						
zaterdag 12 maart 2011 collegedag major & minor						
1	B.II.2.2. Inleiding Oude Testament: Profeten (M. Kuipers)		B.IV.3. Sociale leer van de Kerk (G. van Wissen)			B.VI.3. Cano- niek recht (B. Putter)
2						
3						
4	B.IV.4.1. Seksuele moraal en theo- logie van het lichaam I (S. & L. van Aken)		B. VI.1. Canoniek recht (B. Putter)			B.VII.2. Patro- logie (J. Snoek)
5						
6			B.X.4.2. Pastorale gespreksvoering (F. Geels)			
7						
zaterdag 19 maart 2011 cursusdag						
B.X.4.3. Pastorale gespreksvoering Omgaan met crisis, verlies en trauma in de pastorale zorg (F. Geels & C. van Opzeeland) 10.00 - 15.30 uur						
zaterdag 2 april 2011 collegedag major & minor						
1	B.III.1.1. Fundamentele theologie I (P. Berga Sorballa)		B.III.7.1.1. Sacramententheologie: inleiding I (E. Luijten)			
2						
3	B.II.2.1. Inleiding Oude Testament: Tora (A. Jaakke)		B. VI.1. Canoniek recht (B. Putter)			
4						
5	B.IV.4.1. Seksuele moraal en theo- logie van het lichaam I (S. & L. van Aken)		B.X.4.2. Pastorale gespreksvoering (F. Geels)			
6						
7						
zondag 3 april 2011 bezinningsdag (G. Wilkens)						
zaterdag 9 april 2011 bezinningsdag (J. Smith)						
zaterdag 9 april 2011 cursusdag						
B.X.4.3. Pastorale gespreksvoering Omgaan met crisis, verlies en trauma in de pastorale zorg (F. Geels & C. van Opzeeland) 10.00 - 15.30 uur						

	Jaar I	Jaar II	Jaar III	Jaar IV	Jaar V	Jaar VI							
zaterdag 16 april 2011							collegedag major & minor						
1	B.II.2.2. Inleiding Oude Testament: Profeten (M. Kuipers)		B.IV.3. Sociale leer van de Kerk (G. van Wissen)			B.VI.3. Canoniek recht (B. Putter)							
2													
3													
4	B.II.3.2. Inleiding Nieuwe Testament: Johannes (R. Gouw)		B. VI.1. Canoniek recht (B. Putter)			B.VII.2. Patrologie (J. Snoek)							
5													
6			B.X.4.2. Pastorale gespreksvoering (F. Geels)										
7													
vrijdag 22 april 2011							bezinningsdag (V. McMahon)						
zondag 1 mei 2011							bezinningsdag (G. Wilkens)						
zaterdag 7 mei 2011							collegedag major & minor						
1	B.II.2.2. Inleiding Oude Testament: Profeten (M. Kuipers)		B.X.3. Didactiek (P.H. Dieben)										
2													
3													
4	B.II.2.1. Inleiding Oude Testament: Tora (A. Jaakke)		B. VI.1. Canoniek recht (B. Putter)										
5													
6	B.III.8a. Kerkelijke documenten (a) (J. Hendriks)	B.0.1b. Inl. studie theologie (b) (B. Hartmann)	B.X.4.2. Pastorale gespreksvoering (F. Geels)										
7													
zaterdag 14 mei 2011							collegedag major						
1	B.IV.6.IIc. Theologie van de spiritualiteit (c) Karmelitaanse spiritualiteit (J. Smith)		B.III.7.1.II. Sacramententheologie: inleiding II (A. van den Hout)										
2													
3			B.II.7. Bijbelse theologie Nieuwe Testament (R. Gouw)			B.VI.3. Canoniek recht (B. Putter)							
4	B.I.1. Geschiedenis van de filosofie (J. Verburgt)					B.VII.2. Patrologie (J. Snoek)							
5													
6													
7			B.III.7.1.II. Sacramententheologie: inleiding II (A. van den Hout)										
zaterdag 21 mei 2011							bezinningsdag (J. Smith)						
woensdag 25 mei 2011							collegedag major						
1	B.IV.4.II. Seksuele moraal en theologie van het lichaam II (S. & L. van Aken)		B.IV.2. Moraal van de deugden (H. van der Meer)										
2													
3													
4			B.III.5.II. Ecclesiologie en oecumene II (M. Wagemaker)										
5													
6	B.III.1.II. Fundamentele theologie II (P. Berga Sorballa)		B.IV.2. Moraal van de deugden (H. van der Meer)										
7													

	Jaar I	Jaar II	Jaar III	Jaar IV	Jaar V	Jaar VI	
donderdag 26 mei 2011							
			collegedag major				
1	B.IV.4.II. Seksuele moraal en theologie van het lichaam II (S. & L. van Aken)		B.IV.2. Moraal van de deugden (H. van der Meer)				
2							
3			B.II.7. Bijbelse theologie Nieuwe Testament (R. Gouw)				
4			B.IV.2. Moraal van de deugden (H. van der Meer)				
5	B.I.1. Geschiedenis van de filosofie (J. Verburgt)						
6							
7							
vrijdag 27 mei 2011							
			collegedag major				
1	B.IV.4.II. Seksuele moraal en theologie van het lichaam II (S. & L. van Aken)		B.III.7.1.II. Sacramententheologie: inleiding II (A. van den Hout)				
2							
3			B.II.7. Bijbelse theologie Nieuwe Testament (R. Gouw)				B.VII.2. Patrologie (J. Snoek)
4							
5							
6	B.III.1.II. Fundamentele theologie II (P. Berga Sorballa)		B.III.7.1.II. Sacramententheologie: inleiding II (A. van den Hout)				
7							
zaterdag 28 mei 2011							
			collegedag major & minor				
1	B.II.2.2. Inleiding Oude Testament: Profeten (M. Kuipers)		B.IV.3. Sociale leer van de Kerk (G. van Wissen)				
2							
3							
4	B.II.2.1. Inleiding Oude Testament: Tora (A. Jaakke)		B.X.3. Didactiek (P.H. Dieben)				
5							
6	B.III.8a. Kerkelijke documenten (a) (J. Hendriks)	B.0.1b. Inl. studie theologie (b) (B. Hartmann)					
7							
zondag 5 juni 2011							
			bezinningsdag (G. Wilkens)				
zaterdag 25 juni 2011							
			collegedag major & minor				
1	B.II.2.2. Inleiding Oude Testament: Profeten (M. Kuipers)		B.III.7.1.I. Sacramententheologie: inleiding I (E. Luijten)				
2							
3	B.II.2.1. Inleiding Oude Testament: Tora (A. Jaakke)		Evaluatie (B. Hartmann)				
4			B. VI.1. Canoniek recht (B. Putter)				
5	B.III.1.1. Fundamentele theologie I (P. Berga Sorballa)		B.X.4.2. Pastorale gespreksvoering (F. Geels)				
6							
7	Evaluatie (B. Hartmann)						

	Jaar I	Jaar II	Jaar III	Jaar IV	Jaar V	Jaar VI
zaterdag 2 juli 2011			collegedag major			
1	B.IV.6.IId. Theologie van de spiritualiteit (d) Ignatiaanse spiritualiteit (J. Bots)		B.III.7.1.II. Sacramententheologie: inleiding II (A. van den Hout)			
2						
3			B.II.4.3. Bijbelse exegese Oude Testament: Literaire kritiek (A. Jaakke)			
4	B.I.1. Geschiedenis van de filosofie (J. Verburgt)					
5						
6						
7			B.III.7.1.II. Sacramententheologie: inleiding II (A. van den Hout)			
7-11 augustus 2011			retraite (J. Smith)			
12-16 augustus 2011			retraite (G. Wilkens)			
17-21 augustus 2011			retraite (G. Wilkens)			

18. Programma collegedagen en bezinningsdagen

Programma collegedagen:

9.00 - 10.15 uur	lauden en Eucharistieviering
10.15 - 10.30 uur	koffie / thee
10.30 - 11.15 uur	1^e college-uur
11.15 - 11.20 uur	pauze
11.20 - 12.05 uur	2^e college-uur
12.05 - 12.10 uur	pauze
12.10 - 12.55 uur	3^e college-uur
12.55 - 13.00 uur	pauze
13.00 - 14.10 uur	middageten en pauze
14.10 - 14.55 uur	4^e college-uur
14.55 - 15.00 uur	pauze
15.00 - 15.45 uur	5^e college-uur
15.45 - 16.25 uur	vespers en koffie / thee
16.25 - 17.10 uur	6^e college-uur
17.10 - 17.15 uur	pauze
17.15 - 18.00 uur	7^e college-uur
18.00 uur	einde

Programma bezinningsdagen:

Alle bezinningsdagen beginnen om 9.00 uur en eindigen om 18.00 uur. Hierop is uitgezonderd de bezinningsdag die op Goede Vrijdag valt. Deze begint om 8.45 uur en eindigt om ca. 21.30 uur.

Om het ingetogen karakter van deze dagen te bewaken is het niet mogelijk later te beginnen of eerder op te houden - ook niet om een goede reden. Het programma kan per bezinningsdag verschillen. Van de deelnemers wordt verwacht dat zij alle programmaonderdelen volgen, tenzij iets als mogelijkheid wordt aangegeven.

III. VOLLEDIG STUDIEPROGRAMMA

Jaar I en II (basiscursus theologie) samen afwisselend programma A en B

Programma A

minor

B.0.1a. Methodologie	0,5 EC
B.II.2.3. Inleiding Oude Testament: Geschriften	2 EC
B.II.3.1. Inleiding Nieuwe Testament: Synoptici	2 EC
B.II.3.3. Inleiding Nieuwe Testament: Paulus	2 EC
B.III.3.I. Christologie I	3 EC
B.III.8a. Kerkelijke documenten (a)	0,5 EC
B.V.1. Liturgie: inleiding	2 EC
B.VII. Algemene inleiding Kerkgeschiedenis	3 EC
B.XI.1. Werkstuk	2 EC

major

B.I.2. Antropologie	3 EC
B.I.4. Niet-christelijke religies	3 EC
B.III.3.II. Christologie II	3 EC
B.III.8.II. Kerkelijke documenten II	2 EC
B.V.2. Liturgie: getijdengebed	2 EC

Programma B

minor

B.0.1b. Methodologie	0,5 EC
B.II.2.1. Inleiding Oude Testament: Tora	2 EC
B.II.2.2. Inleiding Oude Testament: Profeten	2 EC
B.II.3.2. Inleiding Nieuwe Testament: Johannes	2 EC
B.III.1.I. Fundamentele theologie I	3 EC
B.III.8b. Kerkelijke documenten (b)	0,5 EC
B.IV.1.I. Fundamentele moraal I	2 EC
B.IV.4.I. Seksuele moraal en theologie van het lichaam I	2 EC
B.IV.6.I. Theologie van de spiritualiteit I	1 EC
B.XI.2. Werkstuk	2 EC

major

B.I.1. Geschiedenis van de filosofie	3 EC
B.III.1.II. Fundamentele theologie II	2 EC

B.IV.1.II. Fundamentele moraal II	2 EC
B.IV.4.II. Seksuele moraal II	2 EC
B.IV.6.II. Theologie van de spiritualiteit II	2 EC
B.VIII.3. Godsdienstsociologie	2 EC

Jaar III, IV en V samen afwisselend programma C, D of E

Programma C

minor

B.III.5.I. Ecclesiologie en oecumene I	3 EC
B.III.7.1.I Sacramententheologie I	2 EC
B.IV.3. Sociale leer van de Kerk	3 EC
B.VI.1. Canoniek recht	2 EC
B.X.3. Didactiek	3 EC
B.X.4.1. Pastorale gespreksvoering	2 EC
B.XI.3. Werkstuk	2 EC

major

B.II.4.2. Bijbelse exegese Oude Testament	2 EC
B.II.7. Bijbelse theologie Nieuwe Testament	3 EC
B.III.5.II. Ecclesiologie en oecumene II	2 EC
B.III.7.1.II. Sacramententheologie II	3 EC
B.IV.2. Moraal van de deugden	3 EC

Programma D

minor

B.III.2.I. Triniteitsleer I	3 EC
B.III.6. Mariologie	1 EC
B.IV.5.I. Bio-ethiek I	2 EC
B.V.3. Liturgie	2 EC
B.IX. Keuzevak	2 EC
B.X.2. Catechetiek	3 EC
B.X.5. De verkondiging van het Woord	2 EC
B.XI.4. Werkstuk	2 EC

major

B.II.5. Bijbelse exegese Nieuwe Testament	2 EC
B.III.2.II. Triniteitsleer II	2 EC
B.IV.5.II. Bio-ethiek II	1 EC
B.VI.2. Canoniek recht	2 EC

B.VII.3. Middeleeuwse kerkgeschiedenis	2 EC
B.VII.4. Kerkgeschiedenis nieuwe en hedendaagse tijd	2 EC
B.VIII.2. Psychologie	2 EC

Programma E

minor

B.II.5. Bijbelse exegese Nieuwe Testament	2 EC
B.III.4.I. Scheppingsleer, theol. antrop. en eschatologie I	3 EC
B.III.7.2. Sacramententheologie	2 EC
B.VIII.1. Pedagogiek	3 EC
B.X.4.1. Pastorale gespreksvoering	2 EC
B.X.1. Pastoraaltheologie	3 EC
B.XI.5. Werkstuk	2 EC

major

B.I.3.1. Metafysica	3 EC
B.I.3.2. Natuurlijke godsleer	3 EC
B.II.4. Bijbelse exegese Oude Testament	2 EC
B.III.4.II. Scheppingsleer, theol. antrop. en eschatologie II	3 EC
B.IX. Keuzevak	2 EC

Jaar VI (alleen major) - eventueel in afzonderlijke cursussen - programma F

Programma F

major

B.II.4. Bijbelse exegese Oude Testament	1 EC
B.II.5. Bijbelse exegese Nieuwe Testament	2 EC
B.II.6. Bijbelse theologie Oude Testament	3 EC
B.II.8. Judaica	3 EC
B.III.7. Sacramententheologie	2 EC
B.VI.3. Canoniek recht	2 EC
B.VII.2. Patrologie en oude Kerkgeschiedenis	3 EC
B.X.4.3. Pastorale gespreksvoering	2 EC
B.X.6. Catechese	4 EC
B.IX. Keuzevakken	6 EC
B.XII. Examen	4 EC